

**Sprawozdanie
z działalności Rady Nadzorczej
Banku Ochrony Środowiska S.A.
za 2019 r.**

Spis treści:

1. Skład Rady Nadzorczej w 2019 r.	str. 3
2. Liczba posiedzeń Rady Nadzorczej w 2019 r.	str. 4
3. Najistotniejsze działania Rady Nadzorczej w 2019 r.	str. 4
4. Działalność i skład Komitetów Rady Nadzorczej	str. 6
4.1. Komitet Audytu Wewnętrznego	str. 6
4.2. Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji	str. 9
4.3. Komitet ds. Ekologii	str. 10
4.4. Komitet ds. Ryzyka	str. 12
5. Samoocena pracy Rady Nadzorczej w 2019 roku	str. 14
6. Informacja nt. spełniania przez Członków Rady Nadzorczej kryteriów niezależności	str. 17
7. Informacja nt. spełniania przez członków Rady Nadzorczej wymogów z art. 129 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2019 r. poz. 1412 z późn. zm.)	str. 18
8. Sprawozdanie Rady Nadzorczej z dokonanej oceny Sprawozdań Banku i Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za 2019 rok, w zakresie ich zgodności ze stanem faktycznym, dokumentami oraz księgami, a także wniosku Zarządu w sprawie podziału zysku osiągniętego przez Bank w 2019 roku.	str. 18

Załączniki:

- 1) Załącznik Nr 1 - Ocena sytuacji Banku w 2019 r., z uwzględnieniem oceny systemów kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego (str. 21);
- 2) Załącznik Nr 2 - Raport nt. oceny funkcjonowania Polityki Wynagradzania w 2019r. wraz z projektem oceny organu stanowiącego w zakresie ustalenia, czy Polityka Wynagradzania w BOŚ S.A. sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku (str. 37);
- 3) Załącznik Nr 3 - Ocena racjonalności prowadzonej przez Bank polityki w zakresie działalności sponsoringowej, charytatywnej lub innej o zbliżonym charakterze, albo informacja o braku takiej polityki (str. 40);
- 4) Załącznik Nr 4 - Ocena stosowania przez Bank Ochrony Środowiska S.A. „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”, wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 22 lipca 2014 r. oraz ocena sposobu wypełniania przez Bank Ochrony Środowiska S.A. obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania zasad ładu korporacyjnego, określonych w Regulaminie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz przepisach dotyczących informacji bieżących i okresowych w 2019 r. przekazanych przez emitentów papierów wartościowych (str. 42).

W okresie sprawozdawczym, Rada Nadzorcza Banku Ochrony Środowiska S.A. - zgodnie z wymogami prawa oraz Statutu BOŚ S.A. - sprawowała stały nadzór nad działalnością Banku.

1. Skład Rady Nadzorczej w 2019 r.

W 2019 roku, z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, tj. 18 czerwca 2019 r., zakończyła się X kadencja Rady Nadzorczej, pracującej w składzie ośmioosobowym i rozpoczęła się XI kadencja Rady Nadzorczej w składzie dziesięcioosobowym.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

- 1) Wojciech Wardacki - Przewodniczący
- 2) Andrzej Matysiak - Wiceprzewodniczący
- 3) Emil Ślązak - Sekretarz
- 4) Iwona Duda
- 5) Janina Goss
- 6) Piotr Sadownik
- 7) Marian Szołucha
- 8) Dariusz Wasilewski

Zwołane na dzień 18 czerwca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku powołało Radę Nadzorczą XI kadencji w składzie jak niżej:

- 1) Iwona Duda
- 2) Janina Goss
- 3) Katarzyna Lewandowska
- 4) Andrzej Matysiak
- 5) Ireneusz Purgacz
- 6) Radosław Rasała
- 7) Piotr Sadownik
- 8) Paweł Sałek
- 9) Emil Ślązak¹
- 10) Wojciech Wardacki

Rada Nadzorcza ukonstytuowała się w ten sposób, że:

- na Przewodniczącego Rady Nadzorczej wybrała Pana Wojciecha Wardackiego,
- na Wiceprzewodniczącą Rady Nadzorczej wybrała Panią Katarzynę Lewandowską,
- na Sekretarza Rady Nadzorczej wybrała Pana Andrzeja Matysiaka.

¹ Pan Emil Ślązak, Członek Rady Nadzorczej oraz Członek Komitetu Audytu Wewnętrznego i Komitetu ds. Ryzyka, w okresie od dnia 18 czerwca do dnia 18 września 2019 roku oraz w okresie od 20 września do 3 listopada 2019 roku był oddelegowany do czasowego pełnienia obowiązków Członka Zarządu Banku.

2. Liczba posiedzeń Rady Nadzorczej w 2019 r.

Wykonując swoje obowiązki związane z bieżącym nadzorem nad działalnością Banku, w 2019 r. Rada Nadzorcza odbyła 13 posiedzeń w następujących terminach:

- 22 stycznia,
- 26 lutego,
- 11 marca,
- 10 kwietnia
- 24 kwietnia,
- 15 maja,
- 18 czerwca,
- 02 lipca,
- 11 września,
- 25 września,
- 06 listopada,
- 11 grudnia,
- 17 grudnia.

Ponadto w 2019 roku Rada Nadzorcza przeprowadziła dwa głosowania w trybie poza posiedzeniem, podejmując w rozpatrywanych sprawach stosowne uchwały.

3. Najistotniejsze działania Rady Nadzorczej w 2019 r.

W 2019 roku działania Rady Nadzorczej BOŚ S.A. obejmowały zarówno kwestie ujęte w rocznym Planie pracy Rady Nadzorczej, jak i wynikające z bieżącej działalności Banku.

Do najistotniejszych spraw, którymi zajmowała się Rada Nadzorcza w 2019 roku należy zaliczyć następujące kwestie:

- 1) przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu, w związku ze złożeniem w dniu 18 czerwca 2019 roku przez Wiceprezesa Zarządu nadzorującego Obszar Biznesowy Banku oświadczenia o rezygnacji z funkcji;
- 2) regularna ocena sytuacji Banku po upływie kolejnych miesięcy i kwartałów, w tym:
 - monitorowanie postępów we wdrażaniu Programu Postępowania Naprawczego;
 - monitoring zaangażowania Banku w finansowanie farm wiatrowych;
 - ocena sposobu zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego;
 - ocena wyników działalności proekologicznej Banku;
 - ocena wyników audytów wewnętrznych i kontroli zewnętrznych;
- 3) rozpatrzenie i dokonanie oceny sprawozdań finansowych Banku i Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za 2018 rok oraz sprawozdań Zarządu z działalności Banku i Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za 2018 rok, a także rozpatrzenie i zaopiniowanie materiałów kierowanych do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia BOŚ S.A., które odbyło się w dniu 18 czerwca 2019 r.;

- 4)** rozpatrzenie i zatwierdzenie szeregu dokumentów przedłożonych Radzie Nadzorczej przez Zarząd Banku, w tym w szczególności:
- „Strategii zarządzania ryzykiem bankowym w BOŚ S.A.” oraz polityk dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym: „Polityki zarządzania ryzykiem koncentracji”, „Polityki zarządzania ryzykiem kredytowym”, „Polityki zarządzania ryzykiem płynności”, „Polityki zarządzania ryzykiem rynkowym w księdze handlowej”, „Polityki zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej” „Zestawu całkowitych wewnętrznych ilościowych limitów w zakresie ryzyka finansowego w BOŚ S.A.”;
 - „Strategii Płynnościowej BOŚ S.A. na lata 2019-2021” oraz „Długoterminowego Planu pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych BOŚ S.A. na lata 2019-2021”,
 - „Polityki informacyjnej – Zasad ujawniania informacji przez Bank Ochrony Środowiska S.A. w zakresie określonym przez część ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. „Ujawnianie informacji przez instytucje”,
 - „Polityki Banku Ochrony Środowiska S.A. w zakresie zarządzania kapitałem i procesem ICAAP”,
 - „Polityki zarządzania ekspozycjami nieobsługiwany w BOŚ S.A.”,
 - „Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w BOŚ S.A.”;
 - „Polityki zarządzania ryzykiem modeli w BOŚ S.A.”;
 - „Polityki Systemu Zarządzania Ciągłością Działania w BOŚ S.A.” oraz „Strategii przetrwania BOŚ S.A.”;
 - „Strategii inwestycyjnej BOŚ S.A.”;
 - „Polityki zgodności BOŚ S.A.”;
 - Planu finansowego Banku na 2020 r.;
 - Roczного oraz wieloletniego planu audytów wewnętrznych oraz „Karty audytu wewnętrznego – Zasad (regulaminu) funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego w BOŚ S.A.”, a także regulaminu i rocznego planu działań Biura Zgodności,
- 5)** rozpatrzenie i podjęcie uchwał w sprawach należących do wyłącznej kompetencji Rady Nadzorczej, w tym w szczególności:
- powołanie, po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, Wiceprezesa Zarządu Banku;
 - ustalenie na rok 2019 celów zarządczych, celów nadzorowanych obszarów i celów indywidualnych dla członków Zarządu;
 - ustalenie tekstu jednolitego Statutu Banku;
 - uchwalenie polityki i procedur wyboru firmy audytorskiej oraz polityki w zakresie świadczenia usług dodatkowych przez firmę audytorską w BOŚ S.A.;
 - dokonanie wyboru biegłego rewidenta do badania i przeglądu sprawozdań finansowych BOŚ S.A. i Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za lata 2019-2021.

4. Działalność i skład Komitetów Rady Nadzorczej

4.1. Komitet Audytu Wewnętrznego (KAW)

Komitet działał w oparciu o uchwalony przez Radę Nadzorczą Regulamin „Organizacja i zadania Komitetu Audytu Wewnętrznego”, a także o roczny Plan pracy Komitetu Audytu Wewnętrznego. Przyjęty przez Komitet Plan pracy na 2019 rok został zrealizowany.

W 2019 r. w skład Komitetu Audytu Wewnętrznego wchodził:

- 1) w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 18 czerwca 2019 r.:
 - Wojciech Wardacki – Przewodniczący Komitetu,
 - Iwona Duda – Wiceprzewodniczący Komitetu,
 - Emil Ślężak – Członek Komitetu,
 - Marian Szolucha – Członek Komitetu.
- 2) w okresie od 2 lipca 2019 r.² do 31 grudnia 2019 r.:
 - Wojciech Wardacki – Przewodniczący Komitetu,
 - Emil Ślężak – Wiceprzewodniczący Komitetu,
 - Iwona Duda – Członek Komitetu,
 - Katarzyna Lewandowska – Członek Komitetu,
 - Ireneusz Purgacz – Członek Komitetu.

W 2019 roku posiedzenia KAW odbywały się w miarę potrzeb, uwarunkowanych przede wszystkim realizacją Planu pracy Komitetu i bieżącymi potrzebami Banku. W 2019 roku odbyło się 10 posiedzeń Komitetu Audytu Wewnętrznego, co zostało udokumentowane w protokołach z posiedzeń.

Dwa posiedzenia (w dniu 20.05. i 12.07.2019 r.) zostały przeprowadzone w trybie obiegowym, co umożliwiając przepisy § 6 Regulaminu „Organizacja i zadania Komitetu Audytu Wewnętrznego”.

We wszystkich posiedzeniach Komitetu, za wyjątkiem posiedzeń przeprowadzonych w trybie obiegowym, uczestniczyli: Prezes Zarządu Banku, Dyrektor Audytu Wewnętrznego i Dyrektor Biura Zgodności lub osoby działające w ich zastępstwie, a także – w przypadku rozpatrywania zagadnień z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości finansowej – Dyrektor Departamentu Rachunkowości (posiedzenia KAW w dniach: 22.01.2019 r., 26.02.2019 r., 11.03.2019 r. 15.05.2019 r., 8.08.2019 r. i 11.12.2019 r.) oraz przedstawiciele Audytora zewnętrznego – firmy Mazars Audyt sp. z o.o. (posiedzenia KAW w dniach: 22.01.2019 r., 26.02.2019 r., 11.03.2019 r. i 8.08.2019 r.).

² W dniu 18 czerwca 2019 r. rozpoczęła się XI kadencja Rady Nadzorczej, natomiast skład osobowy Komitetu Audytu Wewnętrznego został ustalony w dniu 2 lipca 2019 r.

W 2019 r. Komitet Audytu Wewnętrznego wydawał opinie, wnioski, zalecenia i rekomendacje, mające na celu poprawę bezpieczeństwa i ograniczanie ryzyka w działalności Banku.

Podjęcie działań wynikających z wydanych zaleceń i rekomendacji KAW należało do kompetencji Zarządu Banku i Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Zalecenia Komitetu Audytu Wewnętrznego wydane w 2019 roku zostały w pełni zrealizowane.

W 2019 roku Komitet na bieżąco realizował zadania wynikające z przepisów prawa oraz rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego określających zadania i kompetencje tego Komitetu. W szczególności, w ramach nadzoru nad sprawozdawczością i rewizją finansową, Komitet:

- regularnie współpracował z audytorem zewnętrznym badającym sprawozdania finansowe Banku, a także, w wyniku dobrze układającej się współpracy, rekomendował Radzie Nadzorczej przedłużenie umowy z dotychczasowym audytorem Banku na kolejne trzy lata;
- rozpatrzył i rekomendował Radzie Nadzorczej przyjęcie polityki i procedury wyboru firmy audytorskiej oraz polityki w zakresie świadczenia usług dodatkowych przez firmę audytorską w BOŚ S.A.;
- rozpatrzył i rekomendował Radzie Nadzorczej przyjęcie sprawozdań finansowych Banku i Grupy za 2018 r. oraz sprawozdań Zarządu z działalności Banku i Grupy za 2018 r.
- rozpatrzył i rekomendował Radzie Nadzorczej przyjęcie treści oświadczeń wynikających z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, tj.:
 - 1) oświadczenia Rady Nadzorczej sporządzonego zgodnie z par. 70 ust. 1 pkt 7 oraz par. 71 ust. 1 pkt 7 ww. Rozporządzenia (dot. wyboru firmy audytorskiej),
 - 2) oświadczenia Rady Nadzorczej sporządzonego zgodnie z par. 70 ust. 1 pkt 8 oraz par. 71 ust. 1 pkt 8 ww. Rozporządzenia (dot. Komitetu Audytu Wewnętrznego),
 - 3) oświadczenia Rady Nadzorczej sporządzonego zgodnie z par. 70 ust. 1 pkt 14 oraz par. 71 ust. 1 pkt 12 ww. Rozporządzenia (dot. oceny sprawozdań Banku).

Ponadto, efektami pracy KAW było m.in.:

- zatwierdzenie aktualizacji Mapy Ryzyka w Banku Ochrony Środowiska S.A.;
- rozpatrzenie i przyjęcie:
 - „Informacji rocznej o ryzyku związanym z funkcjonowaniem zasad i organizacji rachunkowości w Banku” oraz „Informacji o zmianach zasad rachunkowości wprowadzonych w 2019 r. oraz planowanych zmianach na lata kolejne”;
 - cyklicznej informacji o wynikach przeglądu Systemu Informacji Zarządczej w Banku;

- informacji dotyczącej wynagrodzeń pracowników systemu kontroli wewnętrznej Banku, tj. ryzyka, audytu wewnętrznego, compliance oraz na kluczowych stanowiskach w sprawozdawczości finansowej BOŚ S.A., na tle przeciętnych płac w Banku;
- „Planu pracy Komitetu Audytu Wewnętrznego na 2020 rok”;
- rozpatrzenie i wydanie rekomendacji dotyczących przyjęcia przez Radę Nadzorczą m.in. następujących dokumentów:
 - pakiet informacji komórki audytu wewnętrznego: Informacja nt. realizacji „Strategii Departamentu Audytu Wewnętrznego na lata 2016 – 2020 zbieżnej z Ramową Strategią Rozwoju BOŚ S.A.”; 2) Informacji o wynikach samooceny Departamentu Audytu Wewnętrznego za rok 2018; 3) Informacji o stanie realizacji Programu zapewnienia i poprawy jakości pracy Departamentu Audytu Wewnętrznego na lata 2019-2021;
 - aktualizacja „Rocznego planu audytów wewnętrznych na rok 2019 oraz Planu wieloletniego na lata 2019 - 2021”, a także „Rocznego planu audytów wewnętrznych na rok 2020 oraz Planu wieloletniego na lata 2020-2022”;
 - Regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności w BOŚ S.A., Plan działań Biura Zgodności Banku Ochrony Środowiska S.A. na 2019 rok, a także roczny Raport komórki do spraw zgodności dotyczący realizacji zadań tej komórki;
 - Polityka zgodności w Banku Ochrony Środowiska S.A.;
 - Karta audytu wewnętrznego – Zasady (regulamin) funkcjonowania komórki audytu wewnętrznego w Banku Ochrony Środowiska S.A.;
 - cykliczne (kwartalne) informacje o wynikach audytów wewnętrznych oraz kontrolach zewnętrznych przeprowadzonych w Banku, a także kwartalne raporty z weryfikacji wykonania zaleceń wydanych po ww. audytach i kontrolach przeprowadzonych w Banku;
 - cykliczne (kwartalne) informacje na temat ryzyka braku zgodności w Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz kontrolach zgodności przeprowadzonych przez komórkę ds. zgodności;
 - informacja roczna na temat zapewnienia zgodności działania Banku z przepisami prawa regulującymi wykonywanie czynności, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi;
 - cykliczne sprawozdania z realizacji zaleceń KNF wynikających z przeprowadzonych w Banku kontroli i inspekcji, w tym także wydanych po ocenie BION;
 - Polityka informacyjna – Zasady ujawniania informacji przez BOŚ S.A. w zakresie określonym przez część ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. „Ujawnianie informacji przez instytucje oraz Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawnianych zgodnie z częścią ósmą Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku „Ujawnianie informacji przez instytucje”, stan na 31 grudnia 2018 roku;
- przygotowanie dla Rady Nadzorczej – w oparciu o otrzymywane od Zarządu Banku oraz od Departamentu Audytu Wewnętrznego i Biura Zgodności

materiały i informacje – rekomendacji w sprawie oceny systemu kontroli wewnętrznej w BOŚ S.A. w 2019 r. W skali od 1 do 4 (gdzie 1 jest oceną najlepszą) skuteczność systemu kontroli wewnętrznej, podobnie jak rok wcześniej, została oceniona na poziomie 2: „Adekwatny i skuteczny z niedociągnięciami”. Rada Nadzorcza zaakceptowała przedstawioną ocenę - zgodnie z rekomendacją Komitetu. Uzasadnienie oceny zostało zawarte w załączniku nr 1 do niniejszego Sprawozdania.

4.2. Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji (KWN)

W 2019 r. Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji pracował w składzie trzyosobowym.

W skład Komitetu wchodził:

- w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 18 czerwca 2019 r.:
 - 1) Piotr Sadownik – Przewodniczący Komitetu,
 - 2) Dariusz Wasilewski – Wiceprzewodniczący Komitetu,
 - 3) Janina Goss – Członek Komitetu.
- w okresie od 2 lipca 2019 r.³ do 31 grudnia 2019 r.:
 - 1) Piotr Sadownik – Przewodniczący Komitetu,
 - 2) Ireneusz Purgacz – Wiceprzewodniczący Komitetu,
 - 3) Janina Goss – Członek Komitetu.

Posiedzenia Komitetu odbywały się w miarę potrzeb, uwarunkowanych przede wszystkim realizacją Planu pracy Komitetu oraz potrzebami Banku. W 2019 r. odbyło się 10 posiedzeń Komitetu (w tym 2 posiedzenia w trybie obiegowym), co zostało udokumentowane w protokołach z posiedzeń.

Tematyka posiedzeń Komitetu koncentrowała się przede wszystkim wokół zagadnień dotyczących:

- oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej oraz Członków Zarządu Banku, dokonywanej na podstawie art. 22aa ustawy Prawo bankowe oraz Wytycznych Europejskiego Nadzoru Bankowego;
- wynagrodzeń zmiennych osób zajmujących w Banku stanowiska kierownicze, w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Komitet wydawał opinie, wnioski i rekomendacje z zakresu polityki wynagrodzeń. Podjęcie działań wynikających z wydanych opinii, wniosków i rekomendacji należało do kompetencji – odpowiednio – Rady Nadzorczej i Zarządu Banku. Wszystkie opinie, wnioski i rekomendacje wydane w 2019 roku zostały w pełni uwzględnione i zrealizowane.

³ W dniu 18 czerwca 2019 r. rozpoczęła się XI kadencja Rady Nadzorczej, natomiast skład osobowy Komitetu ds. Wynagrodzeń i Nominacji został ustalony w dniu 2 lipca 2019 r.

Efektami prac Komitetu było w szczególności:

- wypracowanie rekomendacji dla Rady Nadzorczej w zakresie zasad, przebiegu i terminów postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A.;
- przeprowadzenie I etapu postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku, w tym projekt oceny adekwatności kandydatów na to stanowisko oraz oceny kolegalnej adekwatności Zarządu Banku;
- ustalenie warunków świadczenia usług zarządzania oraz rekomendowanie Radzie Nadzorczej wysokości wynagrodzenia stałego dla nowo powołanego Członka Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A.;
- przygotowanie dla Walnego Zgromadzenia projektu oceny adekwatności kandydatów na Członków Rady Nadzorczej oraz oceny kolegalnej adekwatności Rady Nadzorczej XI kadencji;
- rozpatrzenie i wydanie rekomendacji dla Rady Nadzorczej m.in. w odniesieniu do:
 - oceny ustalonych na rok 2018 dla poszczególnych Członków Zarządu celów zarządczych, celów nadzorowanego obszaru i celów indywidualnych oraz ustalenia wysokości, przyznania i wypłaty wynagrodzenia zmiennego za rok 2018;
 - celów zarządczych, celów nadzorowanego obszaru i celów indywidualnych dla poszczególnych Członków Zarządu na 2019 r.;
- wydanie opinii w odniesieniu do:
 - projektowanych zmian na Liście osób zajmujących stanowiska kierownicze w BOŚ S.A. (tj. mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku) oraz propozycji nieprzyznania tym osobom wynagrodzenia zmiennego za 2018r.,
 - wyników analizy istotności wpływu poszczególnych spółek zależnych na profil ryzyka Banku, wg stanu na dzień 30.06.2019r., zgodnie z Polityką wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A.;
- przygotowanie dla Rady Nadzorczej – zgodnie z „Zasadami Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” wydanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego – „Oceny funkcjonowania polityki wynagradzania w BOŚ S.A. w 2019 r.”, wraz z projektem oceny organu stanowiącego w zakresie ustalenia, czy Polityka Wynagradzania w BOŚ S.A. sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku. Informacja nt. dokonanej oceny została zawarta w załączniku nr 2 do niniejszego Sprawozdania.

4.3. Komitet ds. Ekologii (KEK)

Podstawowe zadania Komitetu ds. Ekologii wynikają z przyjętego przez Radę Regulaminu i obejmują:

- opiniowanie i przygotowywanie dla Rady Nadzorczej rekomendacji w odniesieniu do kwartalnych informacji nt. działalności proekologicznej Banku i inicjatyw z tego zakresu oraz rozwijanych przez Bank kierunków finansowania projektów proekologicznych;

- wspieranie współpracy Banku z Narodowym i Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z innymi organizacjami działającymi na rzecz ochrony środowiska;
- przygotowywanie dla Rady Nadzorczej i Zarządu Banku rekomendacji i opinii dotyczących rozwoju oferty produktów bankowych o charakterze ekologicznym.

W 2019 roku w skład Komitetu wchodził:

- w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 18 czerwca 2019 r.:
 - 1) Andrzej Matysiak – Przewodniczący Komitetu
 - 2) Dariusz Wasilewski – Wiceprzewodniczący Komitetu
 - 3) Janina Goss – Członek Komitetu
- w okresie od 2 lipca 2019 r.⁴ do 31 grudnia 2019 r.:
 - 1) Andrzej Matysiak – Przewodniczący Komitetu
 - 2) Paweł Sałek – Wiceprzewodniczący Komitetu
 - 3) Janina Goss – Członek Komitetu
 - 4) Radosław Rasała – Członek Komitetu

Posiedzenia Komitetu odbywały się w miarę potrzeb, uwarunkowanych przede wszystkim realizacją Planu pracy Komitetu. W 2019 r. odbyły się 4 posiedzenia Komitetu, co zostało udokumentowane w protokołach z posiedzeń.

W posiedzeniach, poza członkami Komitetu, uczestniczyli przedstawiciele Zarządu Banku oraz przedstawiciele kadry kierowniczej Centrali Banku, w tym w szczególności Główny Ekolog Banku.

W 2019 r. tematyka posiedzeń Komitetu koncentrowała się przede wszystkim wokół kwartalnych sprawozdań z działalności proekologicznej Banku, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z Narodowym oraz Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Komitet ds. Ekologii wydawał w tym zakresie stosowne rekomendacje dla Rady Nadzorczej (pozytywne).

Ponadto, wśród najważniejszych zagadnień związanych z rozwojem działalności proekologicznej Banku, omawianych w trakcie posiedzeń Komitetu należy wymienić m.in.:

- materiały i informacje dotyczące podejmowanych przez Bank działań i inicjatyw, służących aktywizacji współpracy z Narodowym i Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w tym w szczególności w zakresie: a) wsparcia realizacji zadań w ramach programu rządowego „Czyste Powietrze”, b) uczestnictwa Banku w nowo tworzonym, międzynarodowym programie, dotyczącym finansowania efektywności energetycznej w ramach projektów realizowanych w formule ESCO (Energy Saving Company), c) uzgodnienia i realizacji wspólnej, spójnej, komplementarnej strategii działania na rzecz efektywnego wykorzystania Banku w transmisji środków przeznaczonych na finansowanie przedsięwzięć proekologicznych;

⁴ W dniu 18 czerwca 2019 r. rozpoczęła się XI kadencja Rady Nadzorczej, natomiast skład osobowy Komitetu ds. Ekologii został ustalony w dniu 2 lipca 2019 r.

- propozycję uzupełniającej oferty Banku do Programu NFOŚiGW „Agro Energia”, obejmującej finansowanie przedsięwzięć poniżej 100 tys. zł (nie kwalifikujących się do Programu);
- zmiany Ustawy o odnawialnych źródłach energii, umożliwiające przedsiębiorcom realizację mikroinstalacji OZE w formule „prosumenta biznesowego”;
- potrzeby finansowe sektora ciepłowniczego, w tym w szczególności spółek komunalnych, związane z koniecznymi inwestycjami modernizacyjnymi, wynikającymi z dyrektywy MCP (określającej normy emisji do atmosfery niektórych zanieczyszczeń) i ograniczeniami wynikającymi m.in. z zasad udzielania pomocy publicznej;
- niezbędne inwestycje, wynikające z uregulowań dyrektywy IED w zakresie ograniczania emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłów z obiektów energetycznego spalania,
- możliwości współfinansowania zadań realizowanych przez beneficjentów programów „Mój prąd” i „Czyste powietrze” oraz korzystających z ulgi termomodernizacyjnej, tj. osób fizycznych korzystających z rozwiązań proekologicznych w swoich miejscach zamieszkania.

4.4. Komitet ds. Ryzyka (KR)

Komitet ds. Ryzyka wspiera Radę Nadzorczą w nadzorze nad obszarem ryzyka, realizując zadania przewidziane w Ustawie Prawo bankowe, Statucie Banku oraz uchwałach Rady Nadzorczej.

W roku 2019 Komitet pracował w następującym składzie:

- a) od 01.01.2019 r. – do 18.06.2019 r.:
 - Emil Ślązak – Przewodniczący Komitetu,
 - Marian Szołucha – Wiceprzewodniczący Komitetu,
 - Iwona Duda – Członek Komitetu,
 - Wojciech Wardacki – Członek Komitetu;
- b) od 2.07.2019 r.⁵ do 31.12.2019 r.:
 - Emil Ślązak – Przewodniczący Komitetu,
 - Iwona Duda – Wiceprzewodnicząca Komitetu,
 - Katarzyna Lewandowska – Członek Komitetu,
 - Radosław Rasala – Członek Komitetu,
 - Wojciech Wardacki – Członek Komitetu.

W 2019 roku posiedzenia Komitetu ds. Ryzyka odbywały się w miarę potrzeb, uwarunkowanych przede wszystkim realizacją Planu pracy Komitetu i potrzebami Banku.

W 2019 r. odbyło się 8 posiedzeń Komitetu ds. Ryzyka, co zostało udokumentowane w protokołach z posiedzeń.

⁵ W dniu 18 czerwca 2019 r. rozpoczęła się XI kadencja Rady Nadzorczej, natomiast skład osobowy Komitetu ds. Ryzyka został ustalony w dniu 2 lipca 2019 r.

W posiedzeniach Komitetu uczestniczyli Prezes Zarządu i/lub Wiceprezes nadzorujący Obszar Ryzyka, a także przedstawiciele kadry kierowniczej Centrali Banku, głównie z Obszaru Ryzyka i Obszaru Biznesowego oraz Dyrektor Departamentu Audytu Wewnętrznego i Dyrektor Biura Zgodności (lub wskazani przez nich pracownicy).

Dodatkowo, Członkowie Komitetu ds. Ryzyka przyjęli zasadę, że w posiedzeniach Komitetu mogą uczestniczyć Członkowie Rady Nadzorczej nie będący Członkami Komitetu.

Do głównych zadań Komitetu ds. Ryzyka należy wsparcie Rady Nadzorczej w nadzorze nad obszarem ryzyka. Realizując główne zadania Komitet w szczególności:

- 1) opiniuje całościowo bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka, w tym:
 - a) przyjmuje okresowe raporty/informacje Zarządu Banku o najważniejszych wydarzeniach mających wpływ na poziom ryzyka w Banku oraz o znaczących zmianach w procesie i systemie zarządzania ryzykiem,
 - b) przyjmuje okresowe sprawozdania/raporty/informacje Zarządu Banku o poziomie ryzyka, zwiększonej ekspozycji na dane ryzyko, o sposobach identyfikacji i monitorowania ryzyka oraz podjętych działaniach w celu zmniejszenia ryzyka;
- 2) opiniuje opracowaną przez Zarząd Banku strategię zarządzania ryzykiem w działalności Banku oraz przedkładać przez Zarząd informacje dotyczące realizacji tej strategii, a także wspiera Radę Nadzorczą w nadzorze nad wdrażaniem tej strategii w Banku;
- 3) weryfikuje, czy ceny pasywów i aktywów oferowane klientom w pełni uwzględniają model biznesowy Banku i jego strategię w zakresie ryzyka, a w przypadku, gdy ceny te nie odzwierciedlają w odpowiedni sposób rodzajów ryzyka zgodnie z tym modelem i tą strategią, przedstawia Zarządowi Banku propozycje mające na celu zapewnienie adekwatności cen pasywów i aktywów do tych rodzajów ryzyka.

Głównymi efektami pracy Komitetu było między innymi:

- 1) rozpatrzenie i wydanie rekomendacji dla Rady Nadzorczej w odniesieniu do materiałów i dokumentów dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, w tym w szczególności, do:
 - kwartalnych raportów „Ryzyko bankowe”,
 - regulacji dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym w szczególności:
 - Strategii zarządzania ryzykiem bankowym w BOŚ S.A.,
 - Polityki zarządzania ryzykiem kredytowym w BOŚ S.A.,
 - Polityki zarządzania ryzykiem koncentracji w BOŚ S.A.,
 - Polityki BOŚ S.A. w zakresie zarządzania ryzykiem płynności,
 - Polityki BOŚ S.A. w zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym w księdze handlowej,
 - Polityki BOŚ S.A. w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej,
 - Zestawu całkowitych wewnętrznych ilościowych limitów w zakresie ryzyka finansowego w BOŚ S.A.,

- Długoterminowego planu pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych BOŚ S.A. na lata 2019-2021,
 - Strategii Płynnościowej BOŚ S.A. na lata 2019-2021,
 - Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w BOŚ S.A.,
 - Polityki zarządzania ryzykiem modeli w BOŚ S.A.;
 - Polityki zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi (NPE) w BOŚ S.A. oraz Planu operacyjnego zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi w BOŚ S.A. wraz z Samooceną na potrzeby opracowania polityki w zakresie zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi w BOŚ S.A. wg stanu na 31.12.2018 r.;
- 2) rozpatrzenie i wydanie rekomendacji dla Rady Nadzorczej w odniesieniu do zagadnień dotyczących adekwatności kapitałowej oraz kapitału wewnętrznego, w tym w szczególności:
- Raportu z przeglądu procesu ICAAP w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. za 2018 r.,
 - Polityki BOŚ S.A. w zakresie zarządzania kapitałem i procesem ICAAP,
 - Planu kapitałowego na lata 2019-2021;
- 3) rozpatrzenie i wydanie rekomendacji dla Rady Nadzorczej w odniesieniu do wyników przeglądu procesu oceny adekwatności zasobów płynności ILAAP;
- 4) rozpatrzenie informacji nt.:
- działań podejmowanych wobec klientów z portfela farm wiatrowych,
 - najistotniejszych ekspozycji kredytowych mających wpływ na wyniki z tytułu utraty wartości,
 - wybranych ekspozycji kredytowych, wobec których prowadzone były w 2019 r. działania restrukturyzacyjne lub windykacyjne;
- 5) przygotowanie dla Rady Nadzorczej - w oparciu o otrzymywane od Zarządu Banku materiały i informacje – rekomendacji w sprawie oceny systemu zarządzania ryzykiem w BOŚ S.A. w 2019r. W skali od 1 do 4 (gdzie 1 jest oceną najlepszą) system został oceniony na poziomie 2: adekwatny i skuteczny z niedociągnięciami (ocena analogiczna do oceny za rok 2018). Rada Nadzorcza zaakceptowała przedstawioną ocenę, zgodnie z rekomendacją Komitetu. Uzasadnienie oceny zostało zawarte w załączniku nr 1 do niniejszego Sprawozdania.

5. Samoocena pracy Rady Nadzorczej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2019 roku

Zgodnie z „Dobrymi Praktykami Spółek Notowanych na GPW”, Rada Nadzorcza przedstawia Walnemu Zgromadzeniu ocenę swej pracy w 2019 roku.

Rada Nadzorcza odbyła w 2019 r. 13 posiedzeń, a także przeprowadziła 2 głosowania w trybie poza posiedzeniem, zakończone podjęciem przez Radę wnioskowanych uchwał.

Liczba posiedzeń Rady Nadzorczej istotnie przekroczyła obowiązki wynikające zarówno z § 19 ust. 2 Statutu Banku („*Posiedzenia Rady Nadzorczej zwoływane są*

przez jej przewodniczącego w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz na kwartał”), jak i z art. 389 § 3 Kodeksu spółek handlowych („Rada nadzorcza powinna być zwoływana w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż trzy razy w roku obrotowym”).

Działania Rady Nadzorczej obejmowały w 2019 r. kwestie ujęte w ramowym Planie pracy Rady, jak również wynikające z bieżącej działalności Banku.

Czynności, do których zobowiązana jest Rada Nadzorcza były wykonywane terminowo i z najwyższą starannością. Decyzje podejmowane były po szczegółowym rozpatrzeniu i wysłuchaniu argumentacji Zarządu.

Osoby powoływane do Rady Nadzorczej – w celu zapewnienia wszechstronności i różnorodności tego organu – reprezentowały/reprezentują różne kierunki wykształcenia i umiejętności, wysokie kwalifikacje oraz bogate doświadczenie zawodowe.

Każdy z Członków Rady Nadzorczej na bieżąco interesował się sytuacją Banku, co wynikało nie tylko z pełnionej funkcji, ale też z wykształcenia, doświadczenia i zainteresowań. Część istotnych spostrzeżeń i opinii znalazło odbicie w protokołach z posiedzeń Rady.

Wszyscy Członkowie Rady Nadzorczej wykonywali swoje funkcje w sposób aktywny, wykazując się niezbędnym poziomem zaangażowania w pracę całej Rady Nadzorczej. Członkowie Rady poświęcali niezbędną ilość czasu na wykonywanie swoich obowiązków, wynikających z zasiadania w organie nadzorującym, w tym także w komitetach Rady Nadzorczej (każdy z Członków Rady Nadzorczej zasiadał/zasiada co najmniej w jednym Komitecie).

Zasadą było uczestnictwo wszystkich Członków Rady Nadzorczej w jej posiedzeniach. Nieliczne przypadki nieobecności były zawsze usprawiedliwiane.

Aktywność i zaangażowanie poszczególnych Członków Rady pozwoliło na należyte wykonywanie zadań Rady Nadzorczej, jako kolegialnego organu nadzorującego.

W świetle obowiązków kodeksowych i statutowych, Rada Nadzorcza należycie wypełniała swoje obowiązki, wynikające ze stałego nadzoru nad Bankiem. Przejawiało się to w szczególności w bieżącym monitorowaniu:

- realizacji założeń Programu Postępowania Naprawczego oraz bieżącej sytuacji finansowej Banku. Kwestia ta jako zasadnicza dla Banku, była omawiana na każdym posiedzeniu. Rada rozpatrywała cykliczne (miesięczne) informacje dotyczące uzyskiwanych wyników finansowych Banku – zarówno na tle Planu postępowania naprawczego, jak i na tle wyników innych banków sektora. Rada Nadzorcza szczególną uwagę zwracała na konieczność podejmowania bardziej aktywnych i skutecznych działań na rzecz wzrostu przychodów Banku, w tym wzrost sald i skali działalności kredytowej;
- zaangażowania Banku w finansowanie farm wiatrowych (zaangażowanie Banku w tę branżę skutkowało wzrostem ryzyka koncentracji, a w konsekwencji koniecznością utworzenia dodatkowych odpisów i spadkiem wyniku finansowego Banku na koniec 2016 r.). Zarząd Banku – zgodnie z oczekiwaniem Rady

Nadzorczej – cyklicznie prezentował na posiedzeniach Rady informacje dotyczące stanu portfela farm wiatrowych i sytuacji poszczególnych farm oraz informacje dotyczące zarządzania ryzykiem w tym obszarze. Podjęte działania skutkowały m.in. poprawą struktury portfela farm wiatrowych, spadkiem salda tych kredytów oraz malejącym udziałem portfela farm wiatrowych w portfelu kredytowym ogółem;

- jakości zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego. Szczegółowe informacje w tym zakresie były cyklicznie (co kwartał) rozpatrywane zarówno przez Radę Nadzorczą, jak i przez Komitet ds. Ryzyka;
- wyników kontroli i audytów wewnętrznych, a także wyników kontroli zewnętrznych. Raporty w tej sprawie były cyklicznie rozpatrywane zarówno przez Radę Nadzorczą, jak i Komitet Audytu Wewnętrznego;
- działalności proekologicznej Banku, w tym finansowania przedsięwzięć środowiskowych, w szczególności we współpracy z Narodowym oraz Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – jako realizacji statutowej misji BOŚ S.A. Szczegółowe raporty w tej sprawie były cyklicznie rozpatrywane zarówno przez Radę Nadzorczą, jak i Komitet ds. Ekologii.

Ponadto – zgodnie z wymogami wynikającymi z Kodeksu spółek handlowych, a także „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, Dobrych Praktyk Spółek notowanych na GPW oraz Ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym – Rada Nadzorcza:

- dokonała oceny sytuacji Banku w 2019 r., z uwzględnieniem oceny systemów kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego (załącznik Nr 1 do niniejszego sprawozdania);
- dokonała oceny funkcjonowania Polityki Wynagradzania w 2019 r. wraz z projektem oceny organu stanowiącego w zakresie ustalenia, czy Polityka Wynagradzania w BOŚ S.A. sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku (załącznik Nr 2 do niniejszego sprawozdania);
- dokonała oceny racjonalności prowadzonej przez Bank polityki w zakresie działalności sponsoringowej, charytatywnej lub innej o zbliżonym charakterze (załącznik Nr 3 do niniejszego sprawozdania);
- dokonała oceny stosowania przez Bank „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”, wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 22 lipca 2014 r. oraz oceny sposobu wypełniania przez Bank Ochrony Środowiska S.A. obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania zasad ładu korporacyjnego, określonych w Regulaminie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz przepisach dotyczących informacji bieżących i okresowych w 2019 r. przekazanych przez emitentów papierów wartościowych (załącznik Nr 4 do niniejszego sprawozdania);
- dokonała oceny sprawozdań Zarządu z działalności oraz sprawozdań finansowych Banku i Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za 2019 rok w zakresie ich zgodności ze stanem faktycznym, dokumentami i księgami. Rada Nadzorcza wydała w tej sprawie stosowne oświadczenie, które zostało podane do publicznej wiadomości w dniu 17 marca 2020 r., łącznie z Raportem rocznym Banku i Grupy Kapitałowej za 2019 rok;

- rozpatrzyła i zaopiniowała prezentowane Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu przez Zarząd Banku „Sprawozdanie o wydatkach reprezentacyjnych, wydatkach na usługi prawne, marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem – za 2019 rok”.

6. Informacja nt. spełniania kryteriów niezależności przez Członków Rady Nadzorczej w 2019 r.

W 2019 r. w skład Rady Nadzorczej BOŚ S.A. wchodził:

- 1) Iwona Duda
- 2) Janina Goss
- 3) Katarzyna Lewandowska (od 18 czerwca 2019 r.)
- 4) Andrzej Matysiak
- 5) Ireneusz Purgacz (od 18 czerwca 2019 r.)
- 6) Radosław Rasała (od 18 czerwca 2019 r.)
- 7) Piotr Sadownik
- 8) Paweł Sałek (od 18 czerwca 2019 r.)
- 9) Marian Szołucha (do 18 czerwca 2019 r.)
- 10) Emil Ślązak
- 11) Dariusz Wasilewski (do 18 czerwca 2019 r.)
- 12) Wojciech Wardacki

Rada Nadzorcza, zgodnie z:

- przyjętymi do stosowania w Banku „Dobrymi Praktykami Spółek Notowanych na GPW” (zgodnie z którymi „Rada Nadzorcza ocenia, czy istnieją związki lub okoliczności, które mogą wpływać na spełnienie przez danego członka Rady kryteriów niezależności”),
 - Zaleceniem Komisji Europejskiej dotyczącym roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej) (zgodnie z którym Rada Nadzorcza powinna określić niezależność swoich Członków),
 - Regulaminem Rady Nadzorczej BOŚ S.A.,
- oceniała, czy istnieją związki lub okoliczności mogące wpływać na spełnianie przez poszczególnych członków Rady Nadzorczej określonych kryteriów niezależności.

W wyniku złożonych przez Członków Rady Nadzorczej oświadczeń, a także w wyniku dokonanej oceny, Rada Nadzorcza określiła status niezależności swoich członków, uznając, że w 2019 roku:

- 1) kryteria niezależności spełniali:
 - Pan Wojciech Wardacki
 - Pani Katarzyna Lewandowska
 - Pani Janina Goss
 - Pani Iwona Duda
 - Pan Ireneusz Purgacz

- Pan Radosław Rasala
 - Pan Piotr Sadownik
 - Pan Paweł Sałek
 - Pan Marian Szołucha
 - Pan Emil Ślązak
 - Pan Dariusz Wasilewski
- 2) kryteriów niezależności nie spełniał Pan Andrzej Matysiak, z uwagi na powiązania zawodowe z akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów w akcjonariacie BOŚ SA.

Kryteria niezależności określone w Ustawie z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym spełniali wszyscy członkowie Rady Nadzorczej wchodzący w skład Komitetu Audytu Wewnętrznego.

7. Informacja nt. spełniania przez członków Rady Nadzorczej wymogów z art. 129 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2019 r. poz. 1421 z późn. zm.)

Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym wprowadziła szczególne wymogi wobec członków Rady Nadzorczej będących członkami Komitetu Audytu Wewnętrznego:

- 1) przepis art. 129 ust. 1 ww. Ustawy wymaga, by przynajmniej jeden członek Komitetu Audytu Wewnętrznego posiadał wiedzę i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych.

Na podstawie złożonych przez Członków Komitetu Audytu Wewnętrznego oświadczeń, Rada Nadzorcza stwierdziła, że powyższy wymóg był w Banku spełniony;

- 2) przepis art. 129 ust. 5 ww. Ustawy wymaga, by członkowie Komitetu Audytu Wewnętrznego posiadali wiedzę i umiejętności z zakresu bankowości, przy czym warunek ten uznaje się za spełniony, jeżeli przynajmniej jeden członek Komitetu Audytu Wewnętrznego posiada wiedzę i umiejętności z zakresu bankowości lub poszczególni członkowie w określonych zakresach posiadają wiedzę i umiejętności z zakresu bankowości.

Na podstawie złożonych przez Członków Komitetu Audytu Wewnętrznego oświadczeń, Rada Nadzorcza stwierdziła, że powyższy wymóg był w Banku spełniony.

8. Sprawozdanie Rady Nadzorczej z dokonanej oceny:

- **sprawozdań Banku i Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za 2019 rok w zakresie ich zgodności ze stanem faktycznym, dokumentami oraz księgami;**
- **wniosku Zarządu w sprawie podziału zysku osiągniętego przez Bank w 2019 roku.**

Rada Nadzorcza Banku Ochrony Środowiska S.A., na podstawie art. 382 § 3 Kodeksu spółek handlowych oraz § 43 ust. 1 i 2 Statutu Banku dokonała oceny niżej

wymienionych sprawozdań w zakresie ich zgodności ze stanem faktycznym, dokumentami oraz księgami:

- 1) skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku (skonsolidowane sprawozdanie finansowe),
- 2) sprawozdania finansowego Banku Ochrony Środowiska S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku (jednostkowe sprawozdanie finansowe),
- 3) sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2019 roku sporządzonego łącznie ze sprawozdaniem Zarządu z działalności Banku Ochrony Środowiska S.A.

Rada Nadzorcza oceniła powyższe sprawozdania jako zgodne ze stanem faktycznym, dokumentami oraz księgami. Rada Nadzorcza wydała powyższą ocenę w oparciu o:

- treści i dane zawarte w wyżej wymienionych sprawozdaniach, przedłożonych i omówionych przez Zarząd Banku,
- sprawozdania z badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz sprawozdanie dodatkowe firmy audytorskiej sporządzone dla Komitetu Audytu Wewnętrznego,
- spotkania z przedstawicielami firmy audytorskiej, w tym z kluczowym biegłym rewidentem,
- pozytywne rekomendacje Komitetu Audytu Wewnętrznego.

Prawidłowość skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz jednostkowego sprawozdania finansowego Banku Ochrony Środowiska S.A. sporządzonych za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku została również potwierdzona przez uprawnionego niezależnego biegłego rewidenta, który wydał w tej sprawie stosowną opinię, niezawierającą zastrzeżeń.

Oświadczenie Rady Nadzorczej w sprawie dokonanej oceny zostało przekazane do publicznej wiadomości w raporcie rocznym w dniu 17 marca 2020 r., zgodnie z § 70 ust. 1 pkt 14 i § 71 ust. 1 pkt 12 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim oraz § 20 ust. 11 pkt 9 Statutu Banku Ochrony Środowiska S.A.

Ponadto Rada Nadzorcza – po rozpatrzeniu na posiedzeniu w dniu 13 maja 2020 r. – pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu dotyczący podziału zysku Banku za 2019 rok, zgodnie z którym osiągnięty w 2019 roku zysk netto w wysokości 80 661 757, 23 zł (osiemdziesiąt milionów sześćset sześćdziesiąt jeden tysięcy siedemset pięćdziesiąt siedem złotych i 23/100) Zarząd proponuje w całości przeznaczyć na kapitał zapasowy.

Rada Nadzorcza Banku pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały Walnego Zgromadzenia w tej sprawie, rekomendując Walnemu Zgromadzeniu jej uchwalenie.

Składając niniejsze sprawozdanie Rada Nadzorcza wnosi do Walnego Zgromadzenia o jego zatwierdzenie.

Za Radę Nadzorczą Banku Ochrony Środowiska S.A.
Przewodniczący Rady

/ - / dr Wojciech Wardacki

Warszawa, 13 maja 2020 r.

Ocena sytuacji Banku w 2019 r., z uwzględnieniem oceny systemów kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego.

Podstawę przygotowania przez Radę Nadzorczą oceny w powyższym zakresie stanowią zasady ładu korporacyjnego zawarte w „Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW 2016”.

1. Zwięzła ocena sytuacji Banku w 2019 r.

Rada Nadzorcza dokonała oceny sytuacji Banku w 2019 r. na podstawie:

- bieżących informacji nt. sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku rozpatrywanych w ciągu roku na posiedzeniach Rady Nadzorczej,
- sprawozdań komórki ds. zgodności oraz sprawozdań komórki audytu wewnętrznego z wyników przeprowadzonych audytów i kontroli,
- analizy sprawozdania Zarządu z działalności Banku w 2019 r.,
- analizy sprawozdania finansowego BOŚ S.A. za 2019 r.,
- sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego Banku za rok obrotowy 2019 oraz informacji audytora nt. przebiegu i wyników ww. badania.

Oceniając sytuację Banku w 2019 roku, Rada Nadzorcza zwraca uwagę na następujące fakty:

- 1) dzięki konsekwentnie prowadzonym działaniom naprawczym, w 2019 roku BOŚ S.A. wykazał zysk netto w wysokości blisko 80,7 mln zł - wobec zysku w wysokości 65 mln zł rok wcześniej oraz wobec 24,4 mln zł zysku w 2017 r. i wobec straty w wysokości 68 mln zł w 2016 r. Uzyskany wynik finansowy jest najlepszym wynikiem Banku od 2000 r. i jest istotnie wyższy zarówno od założeń Planu finansowego, jak i Programu Postępowania Naprawczego. Jednocześnie należy wskazać, że wynik finansowy Banku - po wyłączeniu rezerwy na tzw. małe i duże TSUE (łącznie ponad 27 mln zł) - ukształtowałby się na poziomie blisko 108 mln zł (i byłby blisko 66 % wyższy niż w roku ubiegłym). Sukcesem Banku jest również wypracowany wynik z tytułu odsetek, który ukształtował się na poziomie ok. 413 mln zł, tj. na poziomie wyższym o 10,0% niż w 2018 roku. Istotny wpływ na uzyskany wynik miał spadek kosztów z tytułu odsetek, które zmniejszyły się o ponad 36 mln zł, tj. o 14,4% wobec 2018 roku. Spadek kosztów odsetkowych wystąpił głównie na skutek niższych kosztów obligacji własnych oraz obniżenia oprocentowania;

- 2) w ramach realizacji Programu Postępowania Naprawczego Bank kontynuował działania restrukturyzacyjne - działał w zmienionym modelu biznesowym. Realizowany model biznesowy charakteryzuje się koncentracją na bankowości korporacyjnej, w szczególności na małych i średnich przedsiębiorstwach, oraz odpowiednim sprofilowaniem oferty dla klientów indywidualnych;
- 3) dzięki implementacji nowego modelu biznesowego, wynikającego z realizowanej Strategii biznesowej Banku, a także dzięki skutecznej reorganizacji sposobu funkcjonowania biznesu, w 2019 roku Bank udzielił kredytów i pożyczek (nowa sprzedaż) na kwotę blisko 4,6 mld zł, co stanowi wzrost o ok. 81% wobec poziomu zrealizowanego w 2018 roku; sprzedaż dla klientów instytucjonalnych wzrosła o 84,0%, a w segmencie klientów indywidualnych o 51,6%. Zmiana modelu biznesowego umożliwiła Bankowi kontynuowanie pozytywnych trendów w zakresie wskaźników efektywności - stopa zwrotu z kapitału (ROE) zwiększyła się z poziomu 3,4% w 2018 roku do poziomu 3,8% w 2019 roku, stopa zwrotu z aktywów ROA wzrosła z poziomu 0,3% w 2018 r. do poziomu 0,4% w 2019 roku, natomiast wskaźnik koszty/dochody ukształtował się na koniec 2019 roku na poziomie 57,2% i zmniejszył się w stosunku do roku 2018 o 0,7 p.p. (głównie na skutek wzrostu dochodów, pomimo wzrostu składki na BFG o 7,5 mln zł, tj. o ponad 23%). Marża odsetkowa na aktywach ogółem wyniosła 2,3% wobec poziomu 2,0% za okres 2018 roku, głównie w efekcie poprawy struktury aktywów oraz obniżenia kosztowości pasywów BOŚ S.A., a także zwiększenia przychodowości kredytów. Rada Nadzorcza zwraca przy tym uwagę, że pomimo rekordowej sprzedaży kredytów, o której mowa wyżej, zakładane w planie finansowym na 2019 rok saldo kredytowe Banku nie zostało w pełni zrealizowane;
- 4) w 2019 roku Bank kontynuował rozwój działalności na rynku finansowania projektów proekologicznych. Saldo kredytów proekologicznych na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosło ok. 4,45 mld zł, w tym łączna kwota zaangażowania w finansowanie farm wiatrowych wyniosła ok. 1,56 mld zł. Udział w portfelu kredytowym kredytów udzielonych na działania służące ochronie środowiska oraz wspierające zrównoważony rozwój stanowi 34,45% salda kredytów ogółem w Banku (na koniec 2018 roku 34,85%). Kwota nowych kredytów proekologicznych w 2019 roku wyniosła ponad 1,9 mld zł i była o ok. 120% wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W zdecydowanej większości nowe kredyty proekologiczne skierowane były do klientów instytucjonalnych;
- 5) nastąpiło dalsze ograniczenie ryzyka wynikającego z istotnego zaangażowania Banku w finansowanie farm wiatrowych. Zasadnicze czynniki mające wpływ na ograniczenie ryzyka, to systematyczny spadek salda tego portfela, a w ślad za tym systematycznie malejący udział tego portfela w portfelu kredytowym ogółem; łączna kwota zaangażowania Banku w finansowanie farm wiatrowych wyniosła na koniec 31 grudnia 2019 roku nieco ponad 1,5 mld zł, wobec 1,8 mld zł w 2018 roku;
- 6) w 2019 roku Bank, w porównaniu do 2018 roku, obniżył zarówno koszty rzeczowe (o blisko 13 mln zł, tj. ok.14,6%), jak i koszty osobowe (o 0,3 mln zł, tj.

0,3%). Spadek kosztów osobowych był głównie efektem optymalizacji zatrudnienia - na koniec grudnia 2019 roku Bank zatrudniał o ok. 12% mniej osób niż na koniec 2018 roku. Jednocześnie jednak ogólne koszty administracyjne Banku wzrosły o ponad 9 mln zł (o 3,5% wobec 2018 roku), głównie na skutek wyższej składki na BFG. Roczna składka na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków za 2019 rok wyniosła 29,3 mln zł w 2019 roku, podczas gdy w 2018 roku składka z tego tytułu wynosiła 14,4 mln zł. Łącznie składki na BFG wliczone w ciężar kosztów 2019 roku wyniosły 39,9 mln złotych wobec 32,3 mln zł w 2018 roku;

- 7) agencja ratingowa Fitch Ratings Ltd potwierdziła nadane Bankowi w styczniu 2019 r. oceny ratingowe, informując, że potwierdzenie ratingów Banku odzwierciedla brak istotnych zmian w samodzielnym profilu kredytowym Banku w stosunku do poprzedniego przeglądu Banku;
- 8) wybrane produkty Banku, tworzone z myślą o zaspokajaniu potrzeb klienta, ale też wspieraniu rozwoju polskiej gospodarki, zostały nagrodzone tytułem „Turbiny Polskiej Gospodarki” w konkursie „Gazety Finansowej”. Wyróżnione zostały dwa produkty Banku - Ekofactoring oraz Kredyt Ekooszczędny. Poza tym Bank otrzymał w 2019 roku szereg innych wyróżnień i nagród, wśród których można wymienić: wyróżnienie w kategorii Mały i Średni Bank Komercyjny przyznane przez Gazetę Bankową, która po raz kolejny wyłoniła liderów polskich finansów; Zielony Laur Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój” za efektywne wspieranie inwestycji proekologicznych; tytuł Ekologicznej Firmy Roku, przyznany przez Gazetę Finansową (wyróżnienie jest przyznawane za szczególne zaangażowanie w promocję postaw proekologicznych); medal „Za zasługi dla zrównoważonego rozwoju” przyznany Bankowi przez Radę Polskiej Izby Ekologii. Również Dom Maklerski BOŚ S.A. został w 2019 roku wyróżniony kilkoma nagrodami, w tym w m.in.: nagrodą GPW w kategorii „Lider rynku instrumentów pochodnych” za najwyższą aktywność na rynku kontraktów terminowych oraz Finansową Marką Roku za oferowanie usług i produktów najwyższej jakości na rynku inwestycyjnym;
- 9) pomimo pozytywnych efektów działalności, o których mowa wyżej, suma bilansowa Banku na koniec 2019 roku była tylko nieznacznie wyższa od stanu na koniec 2018 roku i wyniosła ok. 18,33 mld zł (wzrost o 1,4%), a udział BOŚ S.A. w sektorze banków komercyjnych na koniec 2019 r. kształtował się na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego i wynosił:
 - 0,9% w zakresie sumy bilansowej wobec 1,0% koniec 2018 roku,
 - 1,2% w zakresie depozytów sektora niefinansowego, wobec 1,3% na koniec 2018 roku,
 - 0,9% w zakresie kredytów i pożyczek, wobec 0,9% na koniec 2018 roku.

Oceniając sytuację Banku w 2019 roku Rada Nadzorcza podkreśla, że na pozytywną ocenę zasługuje konsekwentna realizacja Programu Postępowania Naprawczego, która przyniosła pozytywne, wymierne efekty w wielu obszarach działania Banku. Przeprowadzona restrukturyzacja, w tym zmiana modelu biznesowego przełożyła się na istotny wzrost wyniku finansowego oraz poprawę wskaźników efektywności.

Jednocześnie jednak nadal istnieją obszary, w których Bank dysponuje rezerwami. W szczególności Rada Nadzorcza rekomendowała Zarządowi:

- intensyfikację działań sprzedażowych mających na celu wzrost przychodów Banku i wzrost salda kredytowego, a w konsekwencji dalsze zwiększanie efektywności działania, wyrażonej m.in. wskaźnikami ROE, ROA i C/I;
- dalsze zwiększanie rynkowej aktywności Banku, w tym intensyfikację działań na rzecz wzrostu liczby klientów oraz dalszej poprawy jakości ich obsługi, w tym w szczególności za pośrednictwem nowoczesnych kanałów elektronicznych.

Rada Nadzorcza z aprobatą odnosi się do działań Banku, który - zgodnie ze swoją misją - we współpracy z innymi podmiotami systemu finansowania ekologii w Polsce, planuje dalsze umacnianie pozycji na rynku finansowania przedsięwzięć o charakterze proekologicznym oraz dąży do zwiększania wartości Banku, jako istotnego podmiotu systemu finansowania ekologii w Polsce. Rada Nadzorcza zwraca przy tym uwagę na zasadność dalszego pogłębiania i zacieśniania współpracy pomiędzy Bankiem a jego strategicznym akcjonariuszem.

Rada Nadzorcza równocześnie wskazuje, że na działalność Banku w roku 2020 i ewentualnie w latach następnych mogą wpływać w szczególności takie czynniki, jak:

- ryzyko istotnego osłabienia kursu złotego wobec CHF i EUR, co skutkowałoby wzrostem wolumenu kredytów walutowych, a w ślad za tym wzrostem wymogu kapitałowego z tytułu tych kredytów. Długotrwała i znacząca deprecjacja PLN względem walut obcych, zwłaszcza CHF, miałaby negatywny wpływ na jakość portfela walutowych kredytów hipotecznych;
- ryzyko wzrostu zmienności na globalnym rynku finansowym oraz obniżenie ratingu zarówno krajowego, jak i Banku – co mogłoby skutkować zwiększonym kosztem finansowania zewnętrznego, jak również utrudnieniami w realizacji transakcji z zakresu zarządzania ryzykiem walutowym i stopy procentowej oraz w dostępie do finansowania zagranicznego;
- ryzyko utrzymywania się stóp procentowych na niskim poziomie lub kolejne obniżki stóp procentowych zarówno w PLN jak i walutach obcych, co mogłoby doprowadzić do zawężenia realizowanej marży odsetkowej netto i spadku wyniku odsetkowego.
- skutki wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie C-260/18 z dnia 3 października 2019 roku na portfel kredytów walutowych. Bank na bieżąco monitoruje orzecznictwo krajowe w sprawach dotyczących hipotecznych kredytów walutowych, a oceniając ryzyko prawne uwzględnia, że ww. wyrok TSUE oraz orzeczenia polskich sądów w podobnych sprawach mogą wpłynąć w przyszłości na wzrost liczby postępowań sądowych i wartość dochodzonych roszczeń. Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank utworzył na bieżące postępowania sądowe z tego tytułu rezerwę w wysokości: 7,8 mln zł oraz na przyszłe postępowania sądowe i ewentualne roszczenia rezerwę w wysokości: 15,4 mln zł. Łącznie na ryzyko prawne związane z kredytami i pożyczkami denominowanymi zostały utworzone rezerwy w kwocie 23,2 mln zł;
- skutki Orzeczenia TSUE w sprawie C – 383/18 z dnia 11 września 2019 roku dotyczącego uprawnienia konsumenta do obniżki kosztu kredytu w przypadku

przedterminowej spłaty kwoty należnej na podstawie umowy o kredyt. Bank szacuje, że ww. wyrok TSUE w przyszłych kwartałach może spowodować wzrost roszczeń konsumentów o zwrot części kosztów z tytułu wcześniejszych spłat kredytów oraz związany z tym wzrost liczby postępowań sądowych. Zakres wpływu ryzyka na wynik Banku jest uzależniony od liczby wniosków złożonych przez klientów

Najistotniejsze jednak wyzwania, stojące zarówno przed Bankiem, jak i całą gospodarką, będą związane z walką ze skutkami epidemii koronawirusa. Bank na bieżąco dokonuje analizy sytuacji gospodarczej w Polsce i w innych krajach, a stosowne działania, w zależności od skali epidemii i jej wpływu na sytuację gospodarczą, będą podejmowane przez Bank w kolejnych okresach sprawozdawczych. Jednak już w chwili obecnej należy się spodziewać spadku sprzedaży, wzrostu kosztów ryzyka, pogorszenia jakości portfela kredytowego, a w konsekwencji spadku wyników finansowych.

2. Ocena systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego.

Celem wyżej wymienionych systemów jest zapewnienie efektywnej i sprawnej działalności Banku oraz zgodności z odpowiednimi przepisami prawa we wszystkich aspektach jego działalności.

Rada Nadzorcza nadzorowała funkcjonowanie i skuteczność ww. systemów w Banku przy aktywnym udziale Komitetu Audytu Wewnętrznego oraz Komitetu ds. Ryzyka.

2.1 Ocena systemu kontroli wewnętrznej w Banku i Grupie Kapitałowej BOŚ S.A.

Ocena dotyczy systemu kontroli wewnętrznej, na który zgodnie z ustawą Prawo bankowe składają się: funkcja kontroli, komórka ds. zgodności i komórka audytu wewnętrznego.

W wyniku sprawowanego nadzoru, uwzględniając rekomendację Komitetu Audytu Wewnętrznego, Rada Nadzorcza oceniła skuteczność i adekwatność systemu kontroli wewnętrznej w BOŚ S.A. i Grupie Kapitałowej Banku w 2019 r. na poziomie 2: „Adekwatny i skuteczny z niedociągnięciami” (w skali od 1 do 4, gdzie 1 jest oceną najlepszą). Dokonana ocena systemu kontroli wewnętrznej za rok 2019 jest równa ocenie nadanej za rok 2018.

W 2019 r. zarówno Komitet Audytu Wewnętrznego jak i Rada Nadzorcza sprawowały swoją funkcję w oparciu o:

- narzędzia wewnętrzne wskazane w Systemie Informacji Zarządczej, tj. raporty i informacje, w tym w szczególności przedstawiane przez komórkę audytu wewnętrznego oraz komórkę ds. zgodności,

- narzędzia zewnętrzne bazujące głównie na ocenie nadzorczej KNF BION, raportach oraz opiniach audytora zewnętrznego z badania sprawozdań finansowych Banku i Grupy Kapitałowej BOŚ S.A oraz innych raportach z działań kontrolnych i nadzorczych wobec Banku.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej została ustalona z uwzględnieniem i w oparciu o takie elementy, jak:

- 1) funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej zorganizowany na trzech, niezależnych poziomach (trzy linie obrony),
- 2) zaktualizowane i dostosowane do Rekomendacji H KNF regulacje wewnętrzne Banku dotyczące systemu kontroli wewnętrznej,
- 3) funkcjonująca w Banku metodyka identyfikacji i oceny mechanizmów kontrolnych w istotnych procesach Banku,
- 4) przeprowadzony przegląd Mapy Ryzyka, który wykazał, że na 115 procesów w niej ujętych nie zidentyfikowano procesów z nieadekwatnymi i nieskutecznymi mechanizmami kontroli,
- 5) wyniki planowych i pozaplanowych audytów wewnętrznych, w których identyfikowano obszary ryzyka. W związku ze stwierdzonymi nieefektywnościami określano w 2019 r. zalecenia i podejmowano działania mitygujące zidentyfikowane czynniki ryzyka,
- 6) wyniki testowania poziomego i pionowego mechanizmów kontrolnych przeprowadzonych przez Biuro Zgodności oraz wyniki testów zgodności przeprowadzonych w placówkach Banku, po których wydawano zalecenia w celu poprawy funkcjonowania mechanizmów kontrolnych,
- 7) cykliczne oceny poziomu ryzyka braku zgodności zawarte w informacjach i raportach Biura Zgodności dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku i Grupie Kapitałowej BOŚ S.A.,
- 8) wyniki przeprowadzanego corocznie monitoringu działalności komórki audytu wewnętrznego, tj.: samooceny Departamentu Audytu Wewnętrznego za rok 2019, Programu zapewnienia i poprawy jakości pracy Departamentu Audytu Wewnętrznego oraz oceny realizacji Strategii Departamentu Audytu Wewnętrznego na lata 2016 – 2020;
- 9) stan realizacji zaleceń wydanych przez:
 - Komitet Audytu Wewnętrznego w ramach sprawowanego nadzoru,
 - Departament Audytu Wewnętrznego w ramach realizowanych audytów wewnętrznych,
 - Organy nadzoru i kontroli po przeprowadzonych kontrolach zewnętrznych.
- 10) ratingi zewnętrzne dotyczące Banku oraz wyniki oceny nadzorczej BION.

2.2. Ocena funkcji audytu wewnętrznego

W opinii Rady Nadzorczej funkcja audytu wewnętrznego sprawowana jest skutecznie i efektywnie oraz obejmuje wszystkie jednostki Banku i spółki zależne.

Na sformułowanie powyższej oceny pozwoliły:

- wydana w 2017 r. niezależna, zewnętrzna ocena komórki audytu wewnętrznego, która potwierdziła zgodność funkcjonowania Departamentu Audytu Wewnętrznego Banku (DAW) z wymogami nadzorczymi (Rekomendacją H KNF, Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach) oraz Międzynarodowymi Standardami Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego IIA,
- wyniki corocznie przeprowadzanego monitoringu działalności komórki audytu wewnętrznego, tj.: samooceny DAW za rok 2019 wpływającej na Program zapewnienia i poprawy jakości pracy Departamentu oraz oceny realizacji Strategii DAW na lata 2016 – 2020 zbieżnej z Ramową Strategią Rozwoju BOŚ S.A. Przeprowadzona w 2019 roku samoocena potwierdziła pełne dostosowanie działalności DAW do Międzynarodowych Standardów Praktyki Zawodowej Audytu Wewnętrznego oraz Rekomendacji H KNF i nie wykazała luk wymagających zmian dostosowawczych.

Audytorzy wewnętrzeni zatrudnieni w Banku posiadają odpowiednie kwalifikacje oraz mają zapewniony odpowiedni poziom wynagrodzeń. W 2019 r. zostały uzupełnione zasoby kadrowe Departamentu. W ramach doskonalenia zawodowego wskazano na dalszą potrzebę zwiększenia liczby posiadanych przez audytorów certyfikatów zawodowych uznanych organizacji międzynarodowych.

W 2019 r. pracownicy DAW nie wykonywali żadnych innych czynności poza tymi, które wynikają z działalności zapewniającej lub doradczej (tj. nie wykonywali czynności o charakterze operacyjnym). Ponadto audytorzy nie byli zatrudnieni w ciągu ostatnich 12 miesięcy w komórkach, w których realizowali zadania audytowe, co świadczy o braku konfliktu interesów.

Obszar audytu wewnętrznego posiada odpowiednie uprawnienia i strukturę organizacyjną, umożliwiającą niezależną realizację zadań. Ustanowiona funkcja audytu wewnętrznego umożliwia pełny i wolny dostęp do wszelkich informacji. Audyt wewnętrzny jest integralnym i niezależnym elementem systemu kontroli wewnętrznej w Banku, usytuowanym na trzecim poziomie (tj. trzeciej linii obrony) w strukturze tego systemu. DAW bezpośrednio organizacyjnie podporządkowany jest Prezesowi Zarządu, natomiast nadzór merytoryczny sprawuje Komitet Audytu. Zakres i metody badań audytowych, dobór próby, wydane opinie, a także oceny ryzyka oraz oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej są wynikiem autonomicznych decyzji DAW. Dyrektor Departamentu uczestniczy w posiedzeniach Zarządu, co umożliwia mu wgląd w działania organów zarządczych Banku oraz prezentowanie własnych opinii. Jest także w bezpośrednim kontakcie z Przewodniczącym Rady Nadzorczej, który pełni jednocześnie funkcję Przewodniczącego Komitetu Audytu Wewnętrznego oraz uczestniczy we wszystkich posiedzeniach tego Komitetu.

Roczne planowanie audytów opiera się na procesie kompleksowej oceny ryzyka i jasno definiuje cele i zakres prac audytowych. Zgodnie z przyjętą metodyką audytu wewnętrznego, roczny Plan audytów na 2019 r. uwzględniał zarówno oczekiwania Rady Nadzorczej i Zarządu, jak i wymogi KNF. Roczny plan audytów na 2019 rok obejmował wszystkie istotne kwestie, umożliwiając niezależną i obiektywną ocenę

adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, w tym identyfikację nieprawidłowości oraz nieefektywności w badanych procesach i ocenę poziomu ryzyka dla poszczególnych procesów/zagadnień.

Wydane rekomendacje i zalecenia poaudytowe podlegały monitoringowi, a status ich wdrożenia był regularnie raportowany do właściwych organów - Zarządu Banku oraz Komitetu Audytu Wewnętrznego i Rady Nadzorczej.

2.3.Ocena zarządzania ryzykiem compliance (ryzyko braku zgodności)

W opinii Rady Nadzorczej zarządzanie ryzykiem braku zgodności jest skuteczne i efektywne oraz obejmuje wszystkie jednostki Banku i spółki zależne.

Bank zapewnia zgodność działania z przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi i standardami rynkowymi poprzez:

- 1) funkcję kontroli (stosowanie mechanizmów kontrolnych i monitorowanie ich przestrzegania) oraz
- 2) proces zarządzania ryzykiem braku zgodności, który obejmuje identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności oraz raportowanie w tym zakresie do Zarządu i Rady Nadzorczej.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, przepisów wewnętrznych i standardów rynkowych, jest realizowany przez Biuro Zgodności będące wyodrębnioną, samodzielną komórką do spraw zgodności, podległą bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku, która odpowiada za realizację przypisanych jej obowiązków w ramach systemu kontroli wewnętrznej i wykonywanie zadań w ramach zarządzania ryzykiem braku zgodności. Biuro Zgodności posiada odpowiednie uprawnienia, w tym pełny i wolny dostęp do wszelkich informacji, oraz strukturę organizacyjną, umożliwiającą niezależną realizację zadań. Dyrektor Biura Zgodności regularnie uczestniczy w posiedzeniach Zarządu co umożliwia mu wgląd w działania organów zarządczych Banku oraz prezentowanie własnych opinii, a także w posiedzeniach Komitetu Audytu Wewnętrznego.

Podstawowe zasady zapewniania zgodności w Banku w ramach funkcji kontroli i procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności zostały określone w opracowanej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Polityce zgodności Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz aktach wykonawczych do Polityki, w tym:

- 1) Zasadach zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Ochrony Środowiska S.A.;
- 2) Zasadach wykonywania kontroli wewnętrznej w Banku Ochrony Środowiska S.A.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Banku ma na celu:

- 1) zidentyfikowanie, ocenę i kontrolę możliwości wystąpienia negatywnych skutków nieprzestrzegania przepisów prawa i przepisów wewnętrznych oraz standardów rynkowych, w tym zwłaszcza wystąpienia sankcji prawnych, strat

finansowych lub utraty reputacji, które mogą być konsekwencją nieprzestrzegania przepisów prawa, przepisów wewnętrznych oraz standardów rynkowych;

- 2) utrwalanie wizerunku Banku, jako instytucji działającej zgodnie z prawem, uczciwej, rzetelnej, przyjaznej dla otoczenia, wiarygodnej i odpowiedzialnej biznesowo.

Bank wyodrębnia kluczowe obszary dla zapewniania zgodności:

- 1) zapobieganie prowadzeniu w Banku działalności niezgodnej z prawem, w tym przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 2) ochronę informacji;
- 3) wdrażanie i monitorowanie przestrzegania standardów etycznych;
- 4) przyjmowanie lub przekazywanie korzyści i prezentów;
- 5) prowadzenie działalności reklamowej i marketingowej;
- 6) oferowanie produktów;
- 7) skargi i reklamacje klientów;
- 8) zarządzanie konfliktami interesów;

Ryzyko braku zgodności jest w Banku systematycznie monitorowane. Informacje o zdarzeniach z obszaru ryzyka braku zgodności są w Banku identyfikowane i gromadzone z wykorzystaniem dedykowanej do tego celu aplikacji.

Informacja na temat zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest cyklicznie i terminowo przekazywana Zarządowi, Komitetowi Audytu Wewnętrznego i Radzie Nadzorczej.

Ogólny poziom ryzyka braku zgodności w Banku w 2019 r., oszacowany na podstawie wyników testowania poziomego i pionowego, kształtował się na poziomie umiarkowanym.

W 2019 roku nie odnotowano zdarzeń, które w sposób istotny wpłynęłyby na poziom ryzyka braku zgodności. Bank koncentrował swoje działania na zapobieganiu wystąpienia ryzyka braku zgodności.

Bank przeprowadził szereg działań dostosowawczych do nowych przepisów i standardów, w tym w szczególności:

- dostosowanie do Ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa;
- dostosowanie do wymogów Komunikatu KNF z 23 października 2017 r., dotyczącego korzystania przez podmioty nadzorowane z usług przetwarzania danych w chmurze obliczeniowej (Projekt Chmura);
- dostosowanie do Ustawy z dnia 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, wprowadzającej wykaz podatników (White List);
- dostosowanie Banku do wymagań wynikających ze zmian wprowadzonych Ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 1499) (Schematy podatkowe);
- dostosowanie Banku do nowych wymogów wynikających z Rekomendacji B Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej ograniczenia ryzyka inwestycji banków (zastępującej Rekomendację przyjętą w 2002 roku);

- dostosowanie Banku do Wytycznych EBA w sprawie outsourcingu z dn. 25.02.2019r. (*ostateczny termin na dostosowanie został wydłużony do końca czerwca 2020r.*);
- dostosowanie Banku do pakietu MIFID II / MIFIR poprzez przygotowanie regulacji wewnętrznych, dotyczących obsługi nabywania lub zbywania na własny rachunek instrumentów finansowych. Wypracowane projekty regulacji zostały przekazane do KNF w toku postępowania w przedmiocie wydania zezwolenia na dokonanie zmian w statucie Banku. KNF w dniu 20 grudnia 2019 r. wydała zezwolenie w przedmiocie wnioskowanej działalności inwestycyjnej;
- przygotowanie Banku do wdrożenia Pracowniczych Planów Kapitałowych;
- rozliczenie kosztów kredytów konsumenckich przy ich wcześniejszej spłacie, stosownie do orzeczenia TSUE z dnia 11 września 2019 r. (tzw. „małe orzeczenie TSUE”).

Ponadto w 2019 r. Biuro Zgodności dokonało przeglądu, w wyniku którego zostały zaktualizowane następujące regulacje wewnętrzne Banku:

- Polityka zgodności Banku Ochrony Środowiska S.A.,
- Regulamin ochrony przepływu informacji poufnych i stanowiących tajemnicę zawodową w Banku Ochrony Środowiska S.A.,
- Regulamin przeciwdziałania oraz ujawniania przypadków manipulacji instrumentami finansowymi w Banku Ochrony Środowiska S.A.,
- Zasady przeciwdziałania i zarządzania konfliktami interesów w Banku Ochrony Środowiska S.A.,
- Zasady przyjmowania i wręczania prezentów w Banku Ochrony Środowiska S.A.,
- Zasady wykonywania kontroli wewnętrznej w Banku Ochrony Środowiska S.A.

Na uwagę zasługuje dokonana aktualizacja przepisów wewnętrznych dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

W 2019 roku wprowadzone zostały znowelizowane „Zasady przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w Banku Ochrony Środowiska S.A.”, a także „Procedura przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w Banku Ochrony Środowiska S.A.”. Przedmiotowe regulacje uwzględniały zalecenia Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (GIIF), wydane po kontroli przeprowadzonej w BOŚ S.A. w dniach od 25 do 29 marca 2019 r. w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu. GIIF zalecił Bankowi podjęcie działań zmierzających do zagwarantowania dokumentowania wszelkich czynności podejmowanych w związku z realizacją obowiązków ustawowych oraz zweryfikowanie procedur wewnętrznych pod kątem zagwarantowania stosowania przez pracowników Banku środków bezpieczeństwa finansowego w pełnym zakresie wymaganym ustawą. Zalecenia zostały zrealizowane m.in. poprzez jednoznaczne uregulowanie w ww. przepisach kwestii dotyczących bieżącego monitorowania stosunków gospodarczych oraz dokumentowania wszelkich czynności podejmowanych w tym celu w toku operacyjnej działalności Banku.

Przedmiotowe regulacje, z uwagi na konieczność realizacji wymagań UKNF wyrażonych w toku postępowania administracyjnego o zezwolenie na zmianę Statutu Banku w zakresie usług inwestycyjnych, zostały ponownie znowelizowane w lutym

2020 r. (Projekty znowelizowanych *Zasad* oraz *Procedury* zostały w listopadzie 2019 r. przekazane do UKNF celem potwierdzenia, że wypełniają oczekiwania organu nadzorczego. KNF decyzją z dnia 20.12.2019 r. wyraziła zgodę na zmianę Statutu Banku, co oznaczało akceptację zaprojektowanych przez Bank zmian powyższych przepisów).

Jednocześnie na 31 grudnia 2019 r. Bank identyfikował poniższe zdarzenia, jako generujące potencjalne ryzyko braku zgodności:

- 1) postępowanie administracyjne w przedmiocie nałożenia na BOŚ S.A. kary administracyjnej wobec podejrzenia naruszenia obowiązków określonych w Ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu - poprzez brak identyfikacji i weryfikacji beneficjentów rzeczywistych (po kontroli przeprowadzonej w dniach 23.07.2018r. – 03.08.2018r.). Pomimo przedłożenia Komisji dodatkowych wyjaśnień i dokumentów oraz podjęcia przez Bank szeregu dodatkowych działań (m.in. zwiększenie zasobów kadrowych komórki Banku zarządzającej procesem przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, przeprowadzenie intensywnych szkoleń dla pracowników, zakup nowych narzędzi AML, aktualizacja procedur wewnętrznych i instrukcji), w dniu 2 kwietnia 2020 r. Bank otrzymał decyzję KNF z dnia 27.03.2020 dotyczącą nałożenia na Bank kary finansowej. Decyzja jest nieprawomocna i podlega zaskarżeniu;
- 2) Wyniki kontroli UKNF w zakresie przestrzegania przez BOŚ S.A. wybranych obowiązków wynikających z przepisów ustawy z dnia 1 marca 2018 o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, przeprowadzonej w Banku w okresie od 14.11.2019 r. do 24.01.2020 r. W dniu 11 marca 2020 r. wpłynął do Banku Protokół KNF z powyższej kontroli. Do treści protokołu zostały przez Zarząd złożone zastrzeżenia i dodatkowe wyjaśnienia.
- 3) Postanowienie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej o wszczęciu z urzędu, w związku z kontrolą przeprowadzoną w dniach 25 - 29 marca 2019 roku, postępowania o nałożeniu kary administracyjnej w związku z niedopełnieniem obowiązków wynikających z ustawy z dnia 01 marca 2018 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania postępowanie Generalnego Inspektora Informacji Finansowej nie jest zakończone i w związku z tym nie jest znany jego rezultat.

2.4. Ocena systemu zarządzania ryzykiem w działalności Banku Ochrony Środowiska S.A.

W Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem, spełniający wymogi nadzorcze określone w szczególności w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Cele i zasady systemu zostały określone w „Strategii zarządzania ryzykiem bankowym w Banku Ochrony Środowiska S.A.”

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w szczególności poprzez:

- zatwierdzanie określonego przez Zarząd Banku akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka oraz monitorowanie jego przestrzegania,
- zatwierdzanie przyjętej przez Zarząd Banku strategii zarządzania ryzykiem oraz monitorowanie jej przestrzegania,
- nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem polityk i procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem, w tym odpowiednich planów awaryjnych,
- określenie zasad sporządzania i przekazywania informacji zarządczej do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności Banku,
- coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem.

W 2019 roku Rada Nadzorcza, przy aktywnym udziale Komitetu ds. Ryzyka, sprawowała nadzór nad funkcjonowaniem i skutecznością systemu zarządzania ryzykiem oraz oceniała jego adekwatność, w szczególności poprzez:

- narzędzia wewnętrzne, w tym:
 - wskazane w systemie informacji zarządczej (SIZ) raporty i informacje,
 - zasadę, wynikającą z wymogów rekomendacji nadzorczych, akceptacji poziomu apetytu i tolerancji na ryzyko oraz kluczowych rozwiązań systemowych, objętych politykami zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- narzędzia zewnętrzne, w tym:
 - wyniki oceny nadzorczej Komisji Nadzoru Finansowego, przeprowadzonej z wykorzystaniem Metodyki badania i oceny nadzorczej banków komercyjnych, zrzeszających oraz spółdzielczych (ocena BION),
 - wyniki kontroli przeprowadzonych przez organy zewnętrzne, w szczególności: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Generalnego Inspektora Informacji Finansowych i Bank Gospodarstwa Krajowego,
 - raporty oraz opinie audytora zewnętrznego z badania sprawozdań finansowych Banku i Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.,
 - oceny ratingowe Banku nadane przez agencję ratingową Fitch Ratings Ltd.

W wyniku sprawowanego nadzoru, uwzględniając rekomendację Komitetu ds. Ryzyka, Rada Nadzorcza oceniła skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem w BOŚ S.A. na poziomie 2: „Adekwatny i skuteczny z niedociągnięciami” (w skali od 1 do 4, gdzie 1 jest oceną najlepszą). Dokonana ocena systemu zarządzania ryzykiem za rok 2019 jest równa ocenie nadanej za rok 2018.

Utrzymując ocenę na niezmiennym poziomie Rada Nadzorcza uwzględniła stanowisko Komisji Nadzoru Finansowego, która w wyniku nadzorczej oceny BION wg stanu na dn. 31.12.2018 r. (przekazanej Bankowi w październiku 2019 r.) utrzymała ocenę nadaną wg stanu na dn. 31.12.2017 r.

KNF lepiej niż rok wcześniej oceniła zarządzanie kapitałowe i adekwatność kapitałową w Banku. Pogorszeniu uległa natomiast ocena za ryzyko operacyjne w

związku z uchybieniami w realizacji przez Bank obowiązków z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz ocena za ryzyko rynkowe, głównie w związku z okresowymi nieprawidłowościami w wykonywaniu przez Bank funkcji agenta firmy inwestycyjnej. Ocena większości obszarów działania Banku pozostała na poziomie niezmiennym wobec oceny wcześniejszej.

Główne czynniki warunkujące poziom nadanej oceny w poszczególnych obszarach to:

- adekwatność kapitałowa, w tym w szczególności nw. elementy:
 - współczynniki kapitałowe, które na koniec grudnia 2019 r. pozostawały na poziomach powyżej nałożonych wymogów - łączny współczynnik kapitałowy TCR ukształtował się na poziomie 16,58%, tj. powyżej minimalnego poziomu wynikającego z art. 92 Rozporządzenia CRR, wynoszącego 8% oraz powyżej minimalnego poziomu wynikającego z zalecenia KNF wynoszącego 14,04% uwzględniającego dodatkowy wymóg dla walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych (0,54%), bufor zabezpieczający (2,5%) i bufor systemowy (3%), a także powyżej progu ostrzegawczego Banku (14,29%);
 - wskaźnik dźwigni finansowej na koniec 2019 r., który ukształtował się na poziomie 9,77%, wobec wielkości 3% uznanej przez Komitet Bazylejski za wartość minimalną;
- adekwatność płynnościowa, w tym w szczególności następujące fakty:
 - wysoka ocena KNF za zasoby płynności Banku (jako efekt przeprowadzenia testów warunków skrajnych, zgodnie ze scenariuszami i parametrami wskazanymi przez UKNF), a także kształtowanie się wskaźnika płynności krótkoterminowej oraz wskaźnika płynności długoterminowej na poziomie odpowiednio: 131% (norma nadzorcza 100%) i 109,4% (limit nadzorczy, na poziomie 100%, wejdzie w życie 28.06.2021 r.);
 - kontynuowanie przez Bank działań ukierunkowanych na sukcesywne zmniejszanie bilansowego niedopasowania walutowego i terminowego. W 2019 r., w wyniku podjętych działań, a także zmniejszenia salda kredytów w CHF w wyniku naturalnej amortyzacji portfela, niedopasowanie w CHF zostało zmniejszone o kwotę 21 mln CHF;
 - wdrożenie przez Bank „Wytycznych EBA w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego” (EBA/GL/2018/02) z dn. 19.07.2018 r. Bank zaklasyfikowany został do kategorii II dla potrzeb procesu BION 2019 i od 30.06.2019 r. jest zobowiązany do stosowania Wytycznych EBA oraz wyznaczania Supervisory Outlier Test – SOT (Nadzorczy test wartości odstających);
 - przeprowadzenie przeglądu procesu monitorowania płynności i ryzyka płynności (ILAAP);
- ryzyko kredytowe i ryzyko koncentracji kredytowej, w tym w szczególności następujące czynniki:
 - udział portfela kredytów z utratą wartości w portfelu kredytowym ogółem, który na koniec 2019 roku ukształtował się na poziomie 10,2% oraz stopień pokrycia odpisami należności z utratą wartości, który ukształtował się na poziomie 52,9% (obie uzyskane wartości były korzystniejsze niż zakłada Program Postępowania Naprawczego);

- konsekwentne ograniczanie przez Bank poziomu koncentracji kredytowej, w tym w szczególności zaangażowania wobec farm wiatrowych. Udział portfela farm wiatrowych na 31 grudnia 2019 roku wyniósł 11,9% portfela kredytów ogółem (14,3% rok wcześniej), a poziom pokrycia odpisami kredytów z utratą wartości dla portfela farm wiatrowych ukształtował się na poziomie 64,9%. Na koniec 2019 r. 82% portfela farm wiatrowych klasyfikowane było do grupy ekspozycji bez przesłanek utraty wartości (wobec 56% na koniec 2018 r.). W 2019 roku Bank nie udzielał nowego finansowania w segmencie farm wiatrowych;
- opracowanie i wdrożenie przez Bank polityki zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi oraz planu operacyjnego zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi - zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2018/06 dotyczącymi zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi (NPE) i restrukturyzowanymi wydanymi w dn. 31.10.2018 r. Polityka określa strategię umożliwiającą uzyskanie określonej w czasie redukcji NPE. Plan operacyjny obejmuje horyzont do roku 2021 i wspiera realizację działań strategicznych;
- kontynuowanie przebudowy funkcjonujących modeli oceny ryzyka klienta instytucjonalnego i indywidualnego oraz optymalizacja procesu monitorowania, podejmowania decyzji kredytowych i obsługi wniosków kredytowych.
- Ryzyko operacyjne, gdzie Bank otrzymał ocenę niższą niż rok wcześniej, w związku z uchybieniami w realizacji przez Bank obowiązków z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Ponadto, w odniesieniu do oceny systemu zarządzania ryzykiem w Banku, Rada Nadzorcza uwzględniła również następujące kwestie:

- Agencja ratingowa Fitch Ratings Ltd podwyższyła w styczniu 2019 r. ocenę ratingową Banku do BB- i utrzymała perspektywę stabilną. Jako główne powody decyzji Agencja wymieniła m.in. wzmocnienie buforów kapitałowych Banku, realizację założeń przyjętych w strategii oraz ograniczenie ryzyka koncentracji zaangażowania Banku w ekspozycje farm wiatrowych w stosunku do poprzedniego przeglądu. Agencja potwierdziła powyższą ocenę Banku w październiku i grudniu 2019 r.;
- zagrożenia związane z portfelem hipotecznych kredytów walutowych dla klientów indywidualnych, w związku z potencjalną możliwością zmaterializowania się niekorzystnych zmian czynników zewnętrznych, w tym makroekonomicznych oraz regulacyjnych, jak również wzrost ryzyka związanego z niekorzystnymi dla banków wyrokami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawach dotyczących kredytów denominowanych/indeksowanych do CHF. Łączna kwota rezerw utworzonych na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi wyniosła na koniec 2019 roku 23,2 mln zł;
- kontynuowanie przez Bank w 2019 r. realizacji Programu Postępowania Naprawczego z terminem zakończenia do 2021 r. Na koniec grudnia 2019 r. sytuacja ekonomiczno-finansowa Banku, mierzona podstawowymi wynikami finansowymi oraz wskaźnikami efektywności, była lepsza niż zakładał PPN. Wypracowany wynik finansowy netto wyniósł 80,7 mln zł i był wyższy o 18,4 mln zł od przyjętego w PPN i o 24,6 mln zł od wartości progowej stanowiącej warunek prawidłowej realizacji PPN (56,1 mln zł). Udział kredytów z rozpoznaną utratą

wartości na koniec 2019 r. wyniósł 10,2%, tj. o 2,7 p.p. niżej niż poziom przyjęty w PPN i o 5,3 p.p. poniżej wartości progowej PPN (15,5%);

- wykonanie - do końca I kw. 2019 r. - zaleceń po inspekcji kompleksowej przeprowadzonej przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego w 2017 r.
- Zasady przyjęte przez Bank w procesie zarządzania ryzykiem bankowym, tj.:
 - o na system zarządzania ryzykiem składa się zestaw regulacji wewnętrznych, zgodnych z przepisami zewnętrznymi, przyjętych przez Zarząd Banku i zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą – stosownie do postanowień Statutu Banku. Zasadniczym dokumentem opisującym system zarządzania ryzykiem jest „Strategia zarządzania ryzykiem bankowym w Banku Ochrony Środowiska S.A.”. Celem tego dokumentu jest w szczególności określenie apetytu na istotne rodzaje ryzyka podejmowane przez Bank oraz tolerancji w zakresie adekwatności kapitałowej. Szczegółowe metody zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, zidentyfikowanymi w działalności Banku, zostały określone w dedykowanych regulacjach. W 2019 r., analogicznie jak w latach ubiegłych, regulacje te podlegały cyklicznym przeglądom oraz dostosowaniu do profilu ryzyka i apetytu na ryzyko w Banku, a także do zmian otoczenia regulacyjnego i gospodarczego.
 - o dla zapewnienia realizacji celów systemu zarządzania ryzykiem zdefiniowane zostały role, obowiązki i uprawnienia organów oraz poszczególnych komórek organizacyjnych uczestniczących w procesie zarządzania ryzykiem oraz wzajemne interakcje pomiędzy podmiotami tego procesu. W Banku działa model trzech linii obrony przed ryzykiem i zdefiniowane zostały role poszczególnych komórek Banku na każdej linii obrony. W szczególności, określona została odpowiedzialność poszczególnych organów Banku, tj. Rady Nadzorczej, Komitetu ds. Ryzyka przy Radzie Nadzorczej i Zarządu Banku, a także Członka Zarządu, nadzorującego komórki organizacyjne Centrali odpowiedzialne za identyfikację i pomiar istotnych rodzajów ryzyka oraz właściwych komitetów Centrali Banku, w tym w szczególności: Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (oraz Komitetu ZAP ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego, pełniącego rolę wspierającą dla Komitetu ZAP), Komitetu Ryzyka Operacyjnego, Komitetu Zarządzania Ryzykiem Kredytowym oraz Komitetu Kredytowego Centrali.
 - o proces zarządzania ryzykiem w Banku jest wspierany przez zestaw ilościowych wewnętrznych limitów ryzyka. Zestaw ten obejmuje odpowiednie do skali i złożoności działalności Banku limity wewnętrzne, ograniczające poziom ryzyka. Wysokość limitów wewnętrznych corocznie podlega przeglądowi i jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą apetytu/tolerancji na ryzyko. W 2019 r. stosowane przez Bank w obszarze ryzyka normy i limity wewnętrzne, w tym zatwierdzone przez Radę Nadzorczą normy apetytu/tolerancji oraz normy nadzorcze nie zostały przekroczone.
 - o w Banku funkcjonował sformalizowany proces zarządzania ryzykiem modeli. W 2019 r. Bank dokonał siedmiu walidacji okresowych modeli istotnych wykorzystywanych w obszarze ryzyka kredytowego, jednej walidacji implementacji oraz jednej walidacji doraźnej modelu nieistotnego z obszaru ryzyka finansowego (w ramach procesu dostosowania się Banku

do Wytycznych EBA w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej). Przeprowadzone walidacje wskazały na niski lub umiarkowany poziom ryzyka tych modeli. Na koniec 2019 r. zagregowany poziom ryzyka wszystkich modeli istotnych określony został na poziomie umiarkowanym i mieścił się w tolerancji na ryzyko modeli przyjętej przez Zarząd Banku, zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Modeli.

- Bank, jako podmiot dominujący, sprawował nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. W celu wypracowania jednolitego systemu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej, Bank dąży do wprowadzenia w spółkach zależnych mechanizmów umożliwiających zarządzanie ryzykiem, wzorowanych na rozwiązaniach stosowanych w Banku.
- Efektywność funkcjonującego systemu zarządzania ryzykiem była weryfikowana przez komórkę zgodności, w ramach funkcji kontroli wewnętrznej w obszarze zarządzania ryzykiem bankowym oraz przez komórkę audytu wewnętrznego w ramach dokonywanych audytów, zgodnie z przyjętym planem audytów. Końcowe oceny ryzyka identyfikowanego w ramach audytów systemowych planowanych, przeprowadzonych w Obszarze Ryzyka były na poziomie zadowalającym. Ustalenia po audytach i wydane zalecenia były raportowane Komitetowi Audytu Wewnętrznego i Radzie Nadzorczej Banku z częstotliwością kwartalną.

**Raport na temat oceny funkcjonowania Polityki Wynagradzania w 2019 r.,
wraz z projektem oceny organu stanowiącego w zakresie ustalenia, czy
Polityka Wynagradzania w BOŚ S.A. sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu
działania Banku**

Zgodnie z „Zasadami ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”, wydanymi uchwałą Nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 lipca 2014 r., Rada Nadzorcza Banku dokonała oceny funkcjonowania Polityki Wynagradzania w Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2019 r.

Dokonując oceny, Rada Nadzorcza uwzględniła w szczególności następujące fakty:

1. Bank posiada Politykę Wynagradzania, która określa formę, strukturę i sposób ustalania wynagrodzenia członków organów spółki i jej kluczowych menedżerów.
2. Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej oraz Członków Zarządu w BOŚ S.A. ustala się adekwatnie do pełnionej funkcji, a także do skali działalności Banku.
3. *Systemy motywacyjne dla Członków Zarządów BOŚ S.A. i jej kluczowych menedżerów uzależniają poziom wynagrodzenia zmiennego od długotrwałej sytuacji finansowej spółki oraz długotrwałego wzrostu wartości Banku dla akcjonariuszy.*
4. *W celu powiązania wynagrodzenia Członków Zarządu i kluczowych menedżerów z długookresowymi celami biznesowymi i finansowymi, Bank egzekwuje zapisy Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, m.in.:*
 - a. *poprzez wypłatę części wynagrodzenia zmiennego w akcjach BOŚ S.A.,*
 - b. *poprzez odroczenie części wynagrodzenia zmiennego na 3 równe roczne transze i wypłatę w zależności od wyników finansowych Banku osiągniętych za okres ostatnich 3 lat działalności BOŚ S.A.*
5. *W Banku funkcjonuje Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji powołany spośród Członków Rady Nadzorczej.*
6. *Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej nie jest uzależnione od opcji i innych instrumentów pochodnych ani jakichkolwiek innych zmiennych składników wynagradzania.*

7. W roku 2019 wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej oraz Członków Zarządu *spełniało* wymogi ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami oraz było dostosowane do sytuacji finansowej Banku. *Wyrażono w ten sposób wymóg § 28 ust. 2 „Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”, zgodnie z którym polityka wynagradzania winna uwzględniać sytuację finansową instytucji. Powyższe miało następujące skutki:*

- a. *wynagrodzenie Przewodniczącego Rady Nadzorczej BOŚ S.A. wypłacone w 2019 r. plasuje się wśród 12% najniższych wynagrodzeń wypłaconych w 2018 r. przewodniczącym rad banków wchodzących w skład grupy rówieśniczej^{*)},*
- b. *podobnie, wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej BOŚ S.A. wypłacone w 2019 r. znajduje się wśród 10% najniższych wynagrodzeń wypłaconych w 2018 r. członkom rad nadzorczych banków wchodzących w skład grupy rówieśniczej^{*)},*
- c. *wynagrodzenie Prezesa Zarządu BOŚ S.A. wypłacone w 2019 r. jest ok. 2,5-krotnie niższe (stanowi 40%) od najniższego w kolejności wynagrodzenia prezesa zarządu banku z grupy rówieśniczej^{*)} wypłaconego w 2018 r.,*
- d. *średnie wynagrodzenie Członków Zarządu BOŚ S.A. wypłacone w roku 2019 jest o ok. 1/3 niższe (stanowi 65%) od najniższego w kolejności wynagrodzenia członka zarządu banku z grupy rówieśniczej^{*)6}, wypłaconego w 2018 r.*

Z uwagi na brak danych, materiał analizuje wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska w organach zarządczych i nadzorczych banków wchodzących w skład grupy rówieśniczej wypłacone w 2018 r.

8. Wynagrodzenie zasadnicze wyższej kadry menedżerskiej BOŚ S.A. wypłacone w 2019 r. stanowi ok. 72 % mediany wynagrodzeń zasadniczych wypłaconych w 2019 r. pracownikom wyższej kadry menedżerskiej w sektorze bankowym, zaś wynagrodzenie całkowite – ok. 61 %. Odnotowuje się 5% spadek konkurencyjności wynagrodzeń zasadniczych w stosunku do roku 2018.

9. *Bank Ochrony Środowiska S.A. w corocznym Sprawozdaniu finansowym oraz Sprawozdaniu z działalności Zarządu przedstawia najważniejsze informacje dotyczące sposobu wynagradzania Członków Rady Nadzorczej i Członków Zarządu, a także innych kluczowych menedżerów.*

10. *Bank Ochrony Środowiska S.A. cykliczne raportuje do Członków Rady Nadzorczej i Członków Zarządu stan polityki wynagradzania zarówno w odniesieniu do kluczowych menedżerów jak i pracowników zatrudnionych w poszczególnych funkcjach, umożliwiając ocenę polityki wynagradzania*

^{*)} W skład grupy rówieśniczej zdefiniowanej przez KNF na dzień 31 grudnia 2019 r. wchodzi, poza BOŚ S.A., 12 innych banków: PKO BP, PEKAO S.A., Bank Handlowy, ING Bank Śląski, Santander, mBank, Millenium, Deutsche Bank, BGŻ Paribas, Getin Noble, Alior, Idea Bank.

z punktu widzenia realizacji jej celów, w szczególności długoterminowego wzrostu wartości dla akcjonariuszy i stabilności funkcjonowania Banku.

11. *Przeciętne miesięczne wynagrodzenie całkowite pracowników BOŚ S.A. (bez Zarządu i Rady Nadzorczej) wypłacone w 2019 r. stanowi 88% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto dla sektora ubezpieczeniowo – finansowego w I – III kwartale 2019 r. wg GUS.*

Wynagrodzenie całkowite oferowane pracownikom BOŚ w sieci sprzedaży kształtuje się na poziomie 80% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto dla sektora ubezpieczeniowo – finansowego w I – III kwartale 2019 r. wg GUS.

Powyższe dane uznaje się za adekwatne w kontekście niższej efektywności Banku na tle sektora oraz z uwagi na pozostawanie Banku w Programie Postępowania Naprawczego. W miarę wzrostu wyników finansowych Bank będzie dążył do urynkowienia wynagrodzeń całkowitych poprzez rozwój systemów wynagrodzeń zmiennych, w celu zachowania zdolności do pozyskiwania i utrzymania kadr o kwalifikacjach niezbędnych do realizacji Strategii i celów Banku.

12. *Dyrektorzy komórki audytu wewnętrznego, komórki ds. zgodności, komórki prawnej, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, komórki odpowiedzialnej za sprawy kadrowe, są wynagradzani w zakresie wynagrodzenia zmiennego za osiągnięcie celów wynikających z pełnionych przez nich funkcji, a wynagrodzenie zmienne tych osób nie jest uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.*

Projekt oceny organu stanowiącego w zakresie ustalenia, czy Polityka Wynagradzania w BOŚ S.A. sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku.

Walne Zgromadzenie Banku, realizując przepisy uchwały Nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 lipca 2014 r. w sprawie „Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”, a także:

- kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku Ochrony Środowiska S.A. i interes akcjonariuszy,
- uwzględniając wyniki dokonanej przez Radę Nadzorczą oceny funkcjonowania Polityki Wynagradzania w BOŚ S.A w 2019 r., potwierdzającej jej przejrzystość i zgodność z przepisami,

stwierdza, że w ocenie organu stanowiącego Polityka Wynagradzania w BOŚ sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku.

Ocena racjonalności prowadzonej przez Bank polityki w zakresie działalności sponsoringowej, charytatywnej lub innej o zbliżonym charakterze, albo informacja o braku takiej polityki.

Prowadzona przez Bank polityka w zakresie działalności sponsoringowej, charytatywnej lub innej o zbliżonym charakterze opiera się na Polityce sponsoringowej Banku Ochrony Środowiska pozytywnie zaopiniowanej przez Radę Nadzorczą Banku w dniu 12 lipca 2016r. Wspiera ona realizację Ramowej Strategii Rozwoju Banku Ochrony Środowiska S.A. na lata 2016-2021 w zakresie budowania długookresowej wartości z działalności Banku dla: akcjonariuszy, klientów, partnerów, pracowników i społeczeństwa. Szczegółowe zasady podejmowania działalności sponsoringowej regulują „Zasady organizacji działalności marketingowej Banku Ochrony Środowiska”. Dodatkowo działalność charytatywna Banku ukierunkowana na ww. cele jest realizowana przez Fundację BOŚ.

W 2019 r. działania sponsoringowe BOŚ i inne o zbliżonym charakterze ukierunkowane były na wspieranie biznesu detalicznego i korporacyjnego poprzez promocję Banku jako eksperta w finansowaniu przedsięwzięć ekologicznych, partnera w biznesie oraz banku zaangażowanego społecznie, będącego tam gdzie mają miejsce wydarzenia istotne z punktu widzenia misji Banku, interesów jego właścicieli oraz wartości ujętych w Ramowej Strategii Rozwoju Banku Ochrony Środowiska S.A. na lata 2016-2021. W szczególności działalność sponsoringowa, wspierała budowę trzech poniższych wartości:

- odpowiedzialność - mamy ambicje tworzyć Bank ukierunkowany społecznie i odpowiedzialny w zakresie ochrony środowiska. Czujemy się odpowiedzialni za tworzenie rozwiązań zapewniających stały rozwój i rynkową przewagę Banku oraz satysfakcję jego Interesariuszy. Dotrzymujemy danego słowa i zawsze wywiązujemy się ze swoich zobowiązań. W naszej pracy kierujemy się uczciwością i rzetelnością,
- zaangażowanie - swoją zaangażowaną postawą, wiedzą i pracą wspólnie budujemy sprawną i efektywną organizację dla Akcjonariuszy, Klientów, Partnerów i Pracowników,
- zaufanie - jesteśmy polskim bankiem, gwarantującym stabilność i ochronę wartości Klienta, wspierającym rozwój gospodarczy i społeczny kraju.

Realizując powyższe cele Bank angażował się w branżowe konferencje oraz wydarzenia kulturalne mające poprawiać wizerunek Banku w środowiskach opiniotwórczych:

Lp.	Wydarzenie, konferencje, event	Termin w 2019 r.
1	PowerPol - Ogólnopolski kongres energetyczno-ciepłowniczy	styczeń
2	Forum Termomodernizacji	kwiecień
3	Ogólnopolski Szczyt Energetyczny – OSE GDAŃSK	kwiecień

4	Światowy Dzień Ziemi dla rodzin	maj
5	Promocja Banku w ramach filmu "Łukasiewicz nafciarz romantyk"	maj
6	Konferencja OZE podczas targów Green Power w Poznaniu	maj
7	Międzynarodowy Kongres EKO FORUM w Supraślu	maj
8	Konferencja na Uniwersytecie Łódzkim "Bezpieczeństwo, regulacja i konkurencja na rynku energetycznym"	czerwiec
9	Finance Week XIII	czerwiec
10	Forum Transformacji Energetycznej 2019	czerwiec
11	"Dni Ochrony Środowiska" - Lasy Państwowe, Łazienki Królewskie	czerwiec
12	Społecznie odpowiedzialna firma - Fundacja Instytut Myśli Schumana	lipiec
13	Podróż Śladami Schumana - Fundacja Instytut Myśli Schumana	sierpień
14	Dożynki Zadzim	sierpień
15	Dożynki Widawa	sierpień
16	Dożynki Bełchatów	wrzesień
17	Seminarium Corporate Power Purchase Agreement	wrzesień
18	II Kongres Żeglugi Śródlądowej	wrzesień
19	Ogólnopolski Szczyt Gospodarczy Siedlce	wrzesień
20	Konferencje Katedry Finansów SGGW	październik
21	Banking Forum	październik
22	Promocja na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu	październik
23	VI Forum Rolnicze w Bydgoszczy	październik
24	Aukcje OZE 2019 r - warsztaty	listopad
25	Piotr Kula - Polski Żeglarz sportowy	grudzień

W 2019 roku na działania w opisanym powyżej zakresie przeznaczono kwotę 134.664,37 zł.

Ocena Rady Nadzorczej Banku Ochrony Środowiska S.A.:

1) stosowania przez Bank Ochrony Środowiska S.A. „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”, wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 22 lipca 2014 r.

oraz

2) sposobu wypełniania przez Bank Ochrony Środowiska S.A. obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania zasad ładu korporacyjnego, określonych w Regulaminie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz przepisach dotyczących informacji bieżących i okresowych w 2019 r. przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych.

Realizując obowiązki wynikające z § 27 „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” oraz zasady szczegółowej II.Z.10.3. *Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016*, a także § 4 ust. 4 Regulaminu Rady Nadzorczej Banku Ochrony Środowiska S.A., przeprowadzona została analiza stosowania przez Bank Ochrony Środowiska S.A. („Bank”) w 2019 roku „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 22 lipca 2014 r. oraz sposobu wypełniania przez Bank obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania zasad ładu korporacyjnego, określonych w Regulaminie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („Giełda”) i przepisach dotyczących informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych. Wyniki analizy przedstawiają się następująco:

1. Stosowanie przez Bank Ochrony Środowiska S.A. „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”, wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego 22 lipca 2014 r.

W Banku od 1 stycznia 2015 r. są stosowane i przestrzegane „Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” („Zasady Ładu Korporacyjnego”), wprowadzone Uchwałą Nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22 lipca 2014 r.

Zasady Ładu Korporacyjnego zostały przyjęte do stosowania przez poszczególne organy Banku:

- Zarząd BOŚ S.A. - początkowo Uchwałą Nr 321/2014 z dnia 12 grudnia 2014 r., a następnie Uchwałą Nr 108/2018 z dnia 8 maja 2018 r. w sprawie przyjęcia „Zasad ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego;
- Radę Nadzorczą BOŚ S.A. - początkowo Uchwałą Nr 63/2014 z dnia 18 grudnia 2014 r., a następnie Uchwałą Nr 31/2018 z dnia 16 maja 2018 r. w sprawie przyjęcia przez BOŚ S.A. „Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego;

- Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. - początkowo Uchwałą Nr 35/2015 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 10 czerwca 2015 r., a następnie Uchwałą Nr 28/2018 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 19 czerwca 2018 roku w sprawie przyjęcia do stosowania w Banku Ochrony Środowiska S.A. „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Informację o przyjęciu do stosowania przez Bank Ochrony Środowiska S.A. „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego Bank udostępnił na swojej stronie internetowej w sekcji Relacje Inwestorskie.

W 2019 roku były stosowane wszystkie Zasady Ładu Korporacyjnego za wyjątkiem jednej, ujętej w § 8.4, o treści: *„Instytucja nadzorowana, gdy jest to uzasadnione liczbą udziałowców, powinna dążyć do ułatwienia udziału wszystkim udziałowcom w zgromadzeniu organu stanowiącego instytucji nadzorowanej, między innymi poprzez zapewnienie możliwości elektronicznego aktywnego udziału w posiedzeniach organu stanowiącego”*.

Bank poddał analizie możliwość uczestnictwa akcjonariuszy w obradach walnych zgromadzeń przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej na przykładzie Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku w roku 2019.

Mając na względzie strukturę akcjonariatu, jak również problemy natury logistycznej oraz technicznej, Zarząd Banku w 2019 roku podtrzymał stanowisko o odstąpieniu od stosowania § 8 ust. 4 Zasad Ładu Korporacyjnego, zatem Bank nie przeprowadza transmisji obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym, w ramach której Akcjonariusze - przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej - mogliby się wypowiadać, jak również głosować przebywając poza miejscem obrad. Statut Banku oraz Regulamin Walnych Zgromadzeń Banku nie przewidują możliwości udziału Akcjonariuszy w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

Bank zapewnia przejrzystość polityki informacyjnej w zakresie przebiegu walnych zgromadzeń przez rejestrowanie obrad i umieszczanie nagrań audio na swojej stronie internetowej w sekcji Walne Zgromadzenie.

Dotychczas Bank nie otrzymał informacji od akcjonariuszy o niestosowaniu zasad, z wyjątkiem oświadczenia akcjonariusza większościowego (NFOŚiGW) złożonego podczas Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, w związku z przyjęciem Uchwały Nr 35/2015 ZWZ z dnia 10 czerwca 2015 r., iż: „warunki dotyczące udzielenia wsparcia zarówno w zakresie płynności finansowej, jak i dokapitalizowania, w przypadku NFOŚiGW określone są w aktach prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności ustawy Prawo ochrony środowiska i ustawy o finansach publicznych. Działania przewidziane w Zasadach uwarunkowane są tymi normami”.

W celu zapewnienia przestrzegania i prawidłowego stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego w Banku zostały wyznaczone komórki organizacyjne odpowiedzialne za ich wdrożenie i realizację.

Tekst „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” dostępny jest stronie internetowej Banku www.bosbank.pl w sekcji Relacje Inwestorskie.

2. Ocena sposobu wypełniania przez Bank Ochrony Środowiska S.A. obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania zasad ładu korporacyjnego, określonych w Regulaminie Giełdy oraz przepisach dotyczących informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych.

2.1 Stosowanie Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016 w odniesieniu do obowiązków informacyjnych wynikających z Regulaminu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

„Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” („Dobre Praktyki”), wydane na podstawie uchwały Rady Nadzorczej Giełdy nr 26/1413/2015 z dnia 13 października 2015 r., są stosowane i przestrzegane w Banku Ochrony Środowiska S.A. od 1 stycznia 2016 r. Zostały przyjęte do stosowania przez:

- Zarząd BOŚ S.A. - Uchwałą Nr 491/2015 z dnia 29 grudnia 2015 r. w zakresie dotyczącym kompetencji i obowiązków Zarządu, tj. prowadzenia spraw Banku i jego reprezentacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz Statutem Banku;
- Radę Nadzorczą BOŚ S.A. - Uchwałą Nr 6/2016 z dnia 7 stycznia 2016 r. w zakresie dotyczącym kompetencji i obowiązków Rady Nadzorczej, zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz Statutem Banku Ochrony Środowiska S.A.;
- Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. - Uchwałą Nr 20/2016 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 23 czerwca 2016 r. w sprawie zakresu zasad ładu korporacyjnego zawartych w „Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW 2016”.

Regulamin Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („Regulamin Giełdy”) określa obowiązki informacyjne dotyczące stosowania zasad ładu korporacyjnego. § 29 ust. 3 Regulaminu Giełdy stanowi, iż w przypadku gdy określona zasada szczegółowa ładu korporacyjnego nie jest stosowana w sposób trwały lub jest naruszona incydentalnie, emitent ma obowiązek opublikowania raportu w tej sprawie na oficjalnej stronie internetowej oraz w trybie analogicznym do stosowanego do przekazywania raportów bieżących, za pośrednictwem Elektronicznej Bazy Informacji (EBI), zgodnie z zasadami określonymi Uchwałą Zarządu GPW nr 1309/2015 z 17 grudnia 2015 r.

Dobre Praktyki zostały przyjęte do stosowania przez Zarząd, Radę Nadzorczą oraz Walne Zgromadzenie za wyjątkiem Zasad, które Zarząd Banku podał do publicznej wiadomości poprzez opublikowanie raportu bieżącego w dniu 24 czerwca 2016 r. za pośrednictwem systemu EBI oraz przez zamieszczenie na stronie internetowej. W odniesieniu do Zasad stosowanych przez akcjonariuszy, Dobre Praktyki przyjęte do stosowania przez Walne Zgromadzenie BOŚ S.A. zostały dodatkowo opublikowane w raporcie bieżącym nr 36/2016 z dnia 24 czerwca 2016 r.

Bank nie stosuje w sposób trwały następujących zasad ładu korporacyjnego zawartych w „Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW 2016” obowiązujących od 1 stycznia 2016 r.

- 1) Zasady I.Z.1.15. dotyczącej polityki różnorodności w odniesieniu do władz spółki oraz jej kluczowych menedżerów.

Zasady różnorodności w odniesieniu do pracowników (w tym kluczowych menedżerów) są zawarte w Regulaminie Pracy BOŚ S.A., w odniesieniu do władz spółki nie ma takiego rozwiązania.

- 2) Zasady „IV.Z.2. dotyczącej zapewnienia transmisji obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.”

Wyjaśnienie dotyczące niestosowania zasad I.Z.1.15, IV.Z.2 oraz informacje na temat stanu stosowania rekomendacji i zasad szczegółowych przez BOŚ S.A. zgodnie z zasadą I.Z.1.13. jest zamieszczone na stronie internetowej Banku www.bosbank.pl w sekcji „Relacje inwestorskie”.

W celu zapewnienia przestrzegania i prawidłowego stosowania Dobrych Praktyk w Banku zostały wyznaczone komórki organizacyjne odpowiedzialne za ich wdrożenie oraz stosowanie.

Przeprowadzona analiza stosowania przez Bank w 2019 r. zasad ładu korporacyjnego zawartych w Dobrych Praktykach potwierdza fakt prawidłowego wywiązywania się Banku z tego obowiązku.

2.2 Stosowanie przez Bank Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016 w odniesieniu do obowiązków informacyjnych określonych w przepisach dotyczących informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych

Zgodnie z § 70 ust. 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim („Rozporządzenie”), sprawozdanie z działalności emitenta powinno zawierać oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego, stanowiące wyodrębnioną część tego sprawozdania. Rozporządzenie powyższe określa również jakie informacje powinny być zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego.

Bank, realizując powyższe obowiązki w 2020 r., zamieścił w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2019 r. sporządzonym łącznie ze Sprawozdaniem Zarządu z działalności BOŚ S.A. „Oświadczenie o Stosowaniu Ładu Korporacyjnego”, zawierające wszystkie elementy określone w § 70 ust. 6 pkt 5 Rozporządzenia.

Bank sporządzając oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego zaimplementował również Zalecenie Komisji Europejskiej 2014/208/UE z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie jakości sprawozdawczości dotyczącej ładu korporacyjnego (zasadę „*comply or explain*”).

Ponadto w wykonaniu zasady szczegółowej I.Z.1.12 Dobrych Praktyk, Oświadczenie Banku o stosowaniu ładu korporacyjnego w 2019 r. zostało zamieszczone na stronie internetowej Banku.

Podsumowanie

Wymóg oceny przez Radę Nadzorczą sposobu wypełniania przez Bank obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania Zasad ładu korporacyjnego wynika bezpośrednio z zasady II.Z.10.3 „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016”.

W toku oceny nie stwierdzono naruszenia w 2019 roku Zasad Ładu Korporacyjnego w zakresie przyjętym do stosowania przez Bank Ochrony Środowiska S.A. Mając na uwadze wyniki powyższych analiz stosowania przez Bank „Zasad Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 22 lipca 2014 r. oraz sposobu wypełniania przez Bank Ochrony Środowiska S.A obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania zasad ładu korporacyjnego, określonych w Regulaminie Giełdy oraz przepisach dotyczących informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych, Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia działania Banku w tym zakresie, jako adekwatne i zgodne z wymogami tych przepisów.